

Spokojnych, radosnych, zdrowych i szczęśliwych Świąt Bożego Narodzenia!

Fot. Marian Paluszkiewicz

Rosja szykuje się, ale czy
ma siłę na wojnę z NATO? »8-9

„Polak Roku 2025”. Rozmowa
z Iwoną Czerniawską »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Kłonowski
(ds. online)
(a.kłonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Kłonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Kłonowski.

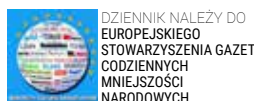
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Cięcia w funduszach UE na rolnictwo. Ropė: „Musimy usiąść wszyscy razem”

Planowane cięcia unijnych funduszy na rolnictwo i niejasne mechanizmy ochronne budzą rosnące obawy na Litwie.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa w litewskim Sejmie Bronius Ropė apeluje o większe zaangażowanie krajowych władz.

OBAWY ZWIĄZANE Z CIĘCIAMI FINANSOWYMI

Komisja Europejska planuje od 2027 r. zmniejszyć środki na rolnictwo, co dla Litwy oznacza redukcję bezpośrednich płatności aż o 20 proc. W reakcji na te zapowiedzi Bronius Ropė podkreślił, że krajowe władze powinny aktywnie działać na rzecz zminimalizowania strat dla rolników.

„Działania władz krajowych mogłyby ułatwić życie rolnikom. Jak wiadomo, na programy rolnicze nie przeznaczono na przyszły rok tak dużego finansowania, jakiego się domagano. (...) Fakt, że podatek dochodowy od osób fizycznych (rolników — BNS) pozostał na podobnym poziomie i nie uruchomiono maksymalnego mechanizmu, uważam za pozytywną rzecz. Ale to za mało” — powiedział w poniedziałek w radiu LRT Bronius Ropė.

Zdaniem Broniusa Ropė, konieczna jest współpraca pomiędzy organizacjami rolniczymi, Ministerstwem Rolnictwa i parlamentem, by wypracować skuteczne rozwiązania wobec nadchodzących zmian.

„Zbyt się spieszyliśmy, tworząc plan strategiczny na lata 2023–2027, zbyt mało się konsultowaliśmy. Ale teraz musimy wyciągnąć wnioski z tych błędów i wszyscy musimy usiąść

razem — organizacje rolnicze, ministerstwo, my się przyłączymy — aby po 2028 r. mieć naprawdę taki (plan — red.), aby 4,3 mld euro bezpośrednich dopłat, które są przewidziane dla Litwy, przyniosły największe korzyści wszystkim” — powiedział przewodniczący Komisji ds. Rolnictwa.

NIEWYSTARCZAJĄCE ZABEZPIECZENIA

Bronius Ropė zwrócił również uwagę na niejasności dotyczące proponowanego mechanizmu ochronnego, który miałby chronić rolników przed stratami cenowymi i produkcyjnymi.

„Przewiduje się, że jeśli ceny spadną o 10 proc., a wielkość produkcji o 10 proc., wówczas uruchomiony zostanie mechanizm ochronny i zostanie przyznana pewna rekompensata. Mówi się, że przewidziany fundusz rezerwowi w wysokości 6,5 mld euro powinien pokryć przynajmniej większość kosztów, ale nie wyjaśniono tego dokładniej, ani bardziej konkretnie” — powiedział Bronius Ropė.

Litwa apeluje do instytucji unijnych o zwiększenie środków na rolnictwo i rybołówstwo w nowej perspektywie finansowej 2028–

2034. Według Ministerstwa Rolnictwa, aktualny poziom finansowania nie uwzględnia specyfiki położenia geopolitycznego kraju.

Władze litewskie sprzeciwiają się także włączeniu Wspólnej Polityki Rolnej do ogólnego systemu finansowania UE, domagając się utrzymania jej jako niezależnej polityki opartej na dwóch filarach — dopłatach bezpośrednich oraz rozwoju obszarów wiejskich.

W ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2028–2034 Litwa ma otrzymać 4,386 mld euro wsparcia unijnego — o ponad miliard euro mniej niż w poprzednim okresie, kiedy krajowi przyznano 5,485 mld euro.

Redukcja funduszy unijnych dla rolnictwa i niepewność co do mechanizmów wsparcia wpisują się w szerszy kontekst napięć w unijnej polityce rolnej. W ostatnich dniach Brukselę zalała fala protestów rolników z Francji, Włoch i Polski, którzy sprzeciwiają się m.in. planowanej umowie handlowej między UE a blokiem Mercosur.

Rolnicy obawiają się, że umowa, przewidująca preferencyjne cła na import produktów rolnych z Ameryki Południowej, uderzy w europejskie gospodarstwa. Pod wpływem tych protestów Komisja Europejska przełożyła podpisanie umowy na styczeń 2026 r. Ostateczna decyzja zależy od stanowiska Włoch, które dotąd hamowały finalizację porozumienia.

Opr. J.B. na podst. BNS, PAP

Komisja Europejska planuje od 2027 r. zmniejszyć środki na rolnictwo, co dla Litwy oznacza redukcję bezpośrednich płatności aż o 20 proc.

Rys. Władysław Mickiewicz

Znane już wyniki konkursu poetyckiego

Każdego roku Muzeum Adama Mickiewicza przy Uniwersytecie Wileńskim oraz Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego organizuje tradycyjny Konkurs Poetycki. Motto konkursu, ogłoszonego w październiku 2025 roku, brzmiało: „Czym jest me życie? Ach, jedną chwilką!”. Cytat został zaczerpnięty z „Dziadów” cz. III Adama Mickiewicza. W tym roku Konkurs Poetycki został poświęcony 170. rocznicy śmierci Adama Mickiewicza i Tomasza Zana — założycielom tajnego Towarzystwa Filomatów.

Warunki konkursu od lat się nie zmieniły. W konkursie mógł wziąć udział każdy, kto nie wyobraża swego życia bez tworzenia wierszy. Przyjmowane były prace pisane w języku litewskim oraz polskim. Każdy uczestnik mógł wybrać dowolny gatunek poetycki oraz temat swojej pracy.

W tym roku w Konkursie Poetyckim wzięło udział 43 osoby. Najmłodszy uczestnik

konkursu liczył zaledwie 14 lat, najstarszy — 79. W Konkursie Poetyckim brali udział ludzie nie tylko z Litwy. Muzeum bowiem otrzymało 9 prac z Polski. Poszerzyła się również geografia uczestników z Litwy. Nadesłano prace nie tylko z Wilna i rejonu wileńskiego, ale również z Szawł, Molat, rejonu rakiśkiego czy Poniewieża.

Wyniki tegorocznego konkursu zostały ogłoszone 17

grudnia podczas wieczoru poetyckiego, który odbył się w dawniej Kawiarni Małej Auli Uniwersytetu Wileńskiego.

W tym roku I miejsce zdobył Daniel Doweiko z Litwy, II miejsce zostało przyznane Annie Piliszewskiej z Polski oraz Pauli Vasiliauskaite, III zaś miejsce zajęła Katarzyna Parszuta z Litwy oraz Akvillė Lauraitytė z Litwy.

Gratulujemy zwycięzcom!
Leokadia Aszkiełowicz

W konkursie mógł wziąć udział każdy, kto nie wyobraża swego życia bez tworzenia wierszy Fot. Alicja Dżisiewicz

Imieniny

23 grudnia

Anatola, Dagoberta, Ewarysta, Iwony, Saturnina, Serwula, Sławomira, Teodula, Wiktora

24 grudnia

Ady, Adama, Adamina, Adela, Delfina, Druzjana, Eryka, Ewy, Eweliny, Godzisława, Grzegorza, Hermana, Hermina, Irmy, Irminy, Józefa, Paula, Tarsylii, Zenobiusza

Cytat dnia

„Władimir Putin będzie dalej zdobywać Donbas siłą, dopóki nie zwiększymy nacisków na Rosję. (...) Jeśli Putin odrzuci wysiłki na rzecz pokoju, postawiłbym wszystko na jedną kartę” — powiedział wpływowy amerykański senator Lindsey Graham.

Liczba dnia

2 mld dolarów — tyle między styczniem a grudniem w kryptowalutach ukradli północnokoreańscy hakerzy. Łącznie północnokoreańscy hakerzy odpowiadają za niemal 60 proc. globalnych kradzieży kryptowalut.

Szanowni Mieszkańcy rejonu wileńskiego,

nadchodzące święta to wyjątkowy czas – chwila, w której zatrzymujemy się, by spojrzeć wstecz na mijający rok, docenić każdy, nawet najmniejszy sukces, podziękować za dobro oraz serdeczność, którymi dzielimy się na co dzień. To czas, kiedy nasze domy wypełnia wyjątkowa atmosfera ciepła i bliskości, a serca – wdzięczność wobec tych, którzy są blisko nas.

Cieszymy się, że możemy być częścią Waszej wspólnoty – ludzi, którzy swoją troską, pracowitością i wielkim sercem budują piękniejszy i silniejszy rejon wileński. Państwa inicjatywy, współpraca i życzliwość wobec innych są prawdziwym świątecznym skarbem. Dziękujemy za to!

Niech wigilijny wieczór upłynie w atmosferze spokoju i nadziei, a magia świąt Bożego Narodzenia wypełni serca wdzięcznością oraz przekonaniem, że każdy dobry uczynek ma moc tworzenia cudów.

Życzymy, aby Nowy Rok obfitował w zdrowie, twórcze pomysły, nowe osiągnięcia i wytrwałość w dążeniu do celów, a każdy dzień pozwalał zauważać innych, pomagać i wspierać się nawzajem.

Pamiętajmy, że istotą świąt są nie tylko prezenty i dekoracje, ale przede wszystkim nasze codzienne gesty: uśmiech, dobre słowo czy pomocna dłoń. To one przynoszą największą radość.

Życzymy Państwu wspaniałych, radosnych i pełnych ciepła świąt Bożego Narodzenia!

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz z żoną Jolantą

TVP Wilno - zaprasza na świąteczną transmisję Mszy św.

W świąteczny poranek Bożego Narodzenia zapraszamy do wspólnego przeżywania Eucharystii w wyjątkowej atmosferze kościoła pw. św. Rafała Archanioła w Wilnie. Uroczystą Mszę Świętą odprawi proboszcz parafii, ks. Mirosław Grabowski, który poprowadzi modlitwę i homilię, przypominając o radości narodzin Zbawiciela oraz duchowym wymiarze świąt. Transmisja Mszy św. odbędzie się we czwartek, **25 grudnia, o godz. 9:00**, na antenie TVP Wilno oraz stronie internetowej **wilno.tvp.pl**. Zapraszamy wszystkich widzów do wspólnej modlitwy, śpiewu kolęd i duchowego uczestnictwa w tym szczególnym dniu.

TVP Wilno

Kościół pw. św. Rafała Archanioła w Wilnie **Fot. TVP Wilno**

SONDAŻ Dla mieszkańców Litwy bezpieczeństwo priorytetem UE

Mieszkańcy Litwy uważają obronę i bezpieczeństwo za najważniejszy priorytet Unii Europejskiej na najbliższe pięć lat – tak uważa aż 54 proc. ankietowanych, jak wynika z opublikowanych w poniedziałek 22 grudnia danych sondażu Eurobarometru. Jest to najwyższy wskaźnik w UE. Podobnie ten priorytet postrzegają mieszkańcy Finlandii – 53 proc. i Danii – 52 proc. Według danych sondażu społeczeństwo litewskie pozostaje jednym z najbardziej zdecydowanych zwolenników Ukrainy: 77 proc. mieszkańców popiera pomoc wojskową, 85 proc. – pomoc finansową, 82 proc. – sankcje gospodarcze wobec Rosji, a 71 proc. – perspektywę członkostwa Ukrainy w UE.

GOSPODARKA Bank Litwy obniża prognozę PKB

Bank Litwy (LB) prognozuje, że produkt krajowy brutto (PKB) kraju wzrośnie w tym roku o 2,5 proc. – o 0,2 punktu procentowego mniej niż prognozowano we wrześniu. W latach 2026 i 2027 gospodarka powinna wzrosnąć odpowiednio o 3,2 i 2,3 proc. – tyle samo, ile prognozowano wcześniej. „Gospodarka Litwy pozostaje na ścieżce wzrostu, ale w ciągu najbliższych trzech lat proces ten nie będzie przebiegał w sposób ciągły i będzie charakteryzował się wahaniami” – powiedział w poniedziałek 22 grudnia podczas prezentacji najnowszych prognoz ekonomicznych LB prezes zarządu banku centralnego Gediminas Šimkus. Według niego, w przyszłym roku gospodarka powinna przyspieszyć dzięki reformie drugiego filaru systemu emerytalnego, która pozwoli mieszkańcom na wypłatę środków, co zwiększy prywatną konsumpcję. Jednak według Šimkusa w 2027 r. wzrost PKB ule-

gnie spowolnieniu, ponieważ większość wypłaconych środków zostanie wydana.

FINANSE Prezydent podpisał budżet

Prezydent Gitanas Nausėda podpisał w poniedziałek 22 grudnia przyjęty przez Sejm budżet państwa na rok 2026. Przeniesienie środków w ramach budżetu wyniesie około 35 proc. produktu krajowego brutto (PKB), podczas gdy w 2019 r. wyniosła 30,6 proc. PKB. 11 grudnia Seim przyjął budżet państwa na rok 2026 z rekordowymi wydatkami na obronność w wysokości 5,38 proc. PKB, hojniejszymi świadczeniami socjalnymi, wyższymi wynagrodzeniami dla nauczycieli, lekarzy, budżetowców i niektórych innych pracowników.

FILMY Od 2029 r. Oscary wyłącznie na YouTube

Od 2029 r. ceremonia wręczenia Oscarów będzie transmitowana wyłącznie na YouTube – ogłosiła Akademia Sztuki i Wiedzy Filmowej, która przyznaje te nagrody. To radykalny krok dla branży filmowej, która nawet pomimo zmian w zwyczajach widzów nadal podchodzi nieufnie do platform streamingowych. Zgodnie z nową umową, ceremonia wręczenia najbardziej prestiżowych hollywoodzkich nagród po raz pierwszy będzie transmitowana wyłącznie w Internecie. Tym samym zakończy się trwająca od dziesięcioleci współpraca z amerykańską stacją telewizyjną ABC. Dzięki tej decyzji ceremonię rozdania Oscarów będzie mogła obejrzeć „największa możliwa widownia na świecie, co będzie ko-

rzystne dla członków naszej Akademii i społeczności filmowej” – powiedział w oświadczeniu dyrektor generalny Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej Bill Kramer.

PRZESTĘPSTWA Technologie z Litwy mogły być w rosyjskiej broni

W poniedziałek 22 grudnia organy ścigania poinformowały, że technologie wyprodukowane w Litwie przy wsparciu UE mogły być wykorzystywane w przemyśle zbrojeniowym Rosji i Białorusi. Poinformował o tym Daugilas Razauskas, szef 2. Wydziału Specjalnego Śledczego Służby Śledczej ds. Przestępstw Finansowych (FNTT). Według niego, w ramach śledztwa w zeszłym tygodniu, zatrzymano kilku obywateli Białorusi, Rosji i Litwy podejrzanych o działalność w ramach grupy przestępczej. Według europejskiego prokuratora delegowanego Dariusa Karčinskasa, zarzuty postawiono pięciu osobom i jednej firmie.

TURYSTYKA Rzym wprowadzi opłatę za zwiedzanie Fontanny di Trevi

W piątek 19 grudnia burmistrz Rzymu Roberto Gualtieri ogłosił, że turyści, którzy chcą z bliska obejrzeć słynną fontannę di Trevi, będą musieli uiścić opłatę w wysokości dwóch euro. Fontanna, która codziennie przyciąga ogromne tłumy, znajduje się na publicznym placu i nadal będzie można ją oglądać z daleka bezpłatnie, ale zbliżyć się do niej będą mogli tylko posiadacze biletów – powiedział R. Gualtieri podczas konferencji prasowej. Tysiące ludzi codziennie przybywa, aby zobaczyć fontannę zbudowaną w XVIII w., w której aktorka Anita Ekberg kąpała się w słynnym filmie Federico Felliniego z 1960 r. „Słodkie życie” („La Dolce Vita”).

Str. opr. Alicja Klonowska na podst.: BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. ELTA
alicia.klonowska@kurierwilenski.lt

Zbliża się koniec Jubileuszu Nadziei. Ostatnia szansa na przekroczenie Drzwi Świętych

Honorata Adamowicz

Dla wielu wiernych te symboliczne przejścia są znakiem duchowej odnowy, a zbliżające się dni będą ostatnią okazją, by je przekroczyć – ponownie otworzą się dopiero w 2033 r.

„W sensie duchowym, kiedykolwiek zdecydujemy się wrócić do Boga, nigdy nie znajdziemy zamkniętych drzwi” – mówił kard. Baldassare Reina podczas otwarcia Drzwi Świętych w Bazylice św. Jana na Lateranie.

Z tą symboliką doskonale łączy się tradycja roku jubileuszowego, której korzenie sięgają czasów biblijnych.

– Już w Księdze Kapłańskiej zapisano, że co 50 lat ogłaszano rok jubileuszowy – opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” ks. Tadeusz Jasiński, rezydent parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie. – Był to czas konkretnych przywilejów dla ludzi – w roku jubileuszowym uwalniano niewolników, a każdy mógł powrócić do swojego domu. Dotyczyło to przede wszystkim narodu żydowskiego, który w tamtym czasie był jedynym istniejącym narodem.

Ks. Jasiński podkreśla, że jubileusz miał wymiar społeczny i moralny.

– Izraelici, którzy popadli w niewolę z powodu długów, uzyskiwali wolność. To pokazywało, że prawdziwym Panem jest Bóg, a nie człowiek. W tym czasie darowano długie zaciągnięte z biedy, chroniąc najuboższych przed trwałą spiralą zadłużenia. Rok jubileuszowy przywracał równość i godność wszystkim ludziom. Jeśli ktoś musiał sprzedać ziemię z powodu finansowych trudności, w roku jubileuszowym wracała ona do pierwotnego właściciela. W Piśmie Świętym podkreślono, że ziemia należy do Boga, a ludzie są tylko przybyszami i osadnikami. W ten sposób zapobiegano gromadzeniu majątku w rękach nielicznych.

– Co ciekawe, w roku jubileuszowym nie uprawiano ziemi – konty-

Zbliża się koniec Jubileuszu Nadziei. Rzymskie bazyliki przygotowują się do zamknięcia Drzwi Świętych, przez które w czasie Roku Świętego przeszły miliony pielgrzymów.

„Dla katolików narodzenie Jezusa symbolizuje nową erę” – wyjaśnia ks. Tadeusz Jasiński **Fot. Marian Paluszkiewicz**

nuje ks. Jasiński. – Ludzie mogli korzystać z tego, co samo wyrosło, ufając Bożej opatrności. Nie uprawiano ani pól, ani winorośli. Wolność była w tym czasie niezwykle ważna. Rok jubileuszowy przypominał, że wszystko pochodzi od Boga, uczył miłosierdzia, sprawiedliwości i był czasem nowego początku zarówno dla jednostki, jak i całego narodu.

Pan Jezus również nawiązał do tej tradycji biblijnej. – Mówił: „Duch Pański spoczywa na mnie, abym niósł dobrą nowinę i więźniom głosił wolność” (Ewangelia Łukasza 4,18) – przypomina ks. Jasiński.

JUBILEUSZ W KOŚCIELE KATOLICKIM

– W 2000 r. obchodziliśmy zwykły jubileusz, kolejny odbył się w 2025 r. Papież Franciszek wprowadził także nadzwyczajny Rok Miłosierdzia w latach 2015-2016 – wyjaśnia ks. Jasiński.

Celem roku jubileuszowego jest zachęta do nawrócenia, pojednania z Bogiem, kładzenie naci-

sku na miłosierdzie, przebaczenie i uczynki miłości.

– Daje on również możliwość uzyskania odpustu zupełnego. Na spowiedzi odpuszczane są grzechy, a odpust usuwa też duchowe kary – tłumaczy ks. Jasiński. – Odpust można uzyskać, spełniając zwykłe warunki: spowiedź, Komunia Święta, modlitwa w intencji papieża i brak przywiązania do grzechu. Rok jubileuszowy sprzyja też pielgrzymowaniu, co daje wiernym okazję do duchowego umocnienia.

DRZWI ŚWIĘTE – SYMBOL OTWARTEJ DROGI

W Rzymie znajdują się cztery bazyliki papieskie, każda z własnymi Drzwiami Świętymi: Bazylika św. Piotra w Watykanie, Bazylika św. Jana na Lateranie, Bazylika Matki Bożej Większej (Santa Maria Maggiore) oraz Bazylika św. Pawła za Murami.

– Drzwi Święte mają głęboką symbolikę – wyjaśnia ks. Jasiński.

6.>>

– Ich otwarcie, które miało miejsce 24 grudnia ubiegłego roku, symbolizuje Chrystusa jako Bramę Zbawienia. W Ewangelii Jana Chrystus mówi: „Ja jestem Bramą”. Otwarcie drzwi oznacza drogę do Bożego miłosierdzia i zaproszenie wiernych do wejścia w nowe życie, pozostawienia grzechu i duchowego odrodzenia. Przejście przez Drzwi Święte jest znakiem aktu wiary i nawrócenia – nie jest magiczne, lecz wyrazem duchowej decyzji rozpoczęcia nowego życia w wierze.

Zamknięcie drzwi symbolizuje koniec roku jubileuszowego. – Przypomina, że czas szczególnej łaski dobiega końca i wzywa nas do zachowania ducha jubileuszu w codziennym życiu. Duch jubileuszu nie kończy się jednak wraz z zamknięciem drzwi, lecz trwa nadal – podkreśla ks. Jasiński.

Samo otwarcie i zamknięcie Drzwi Świętych ma swoją historię i ustalony schemat. Zwykle drzwi są zamurowane – w Bazylice św. Piotra nastąpi to 6 stycznia, w dniu Objawienia Pańskiego (Trzech Króli). W pozostałych bazylikach papieskich zamknięcie drzwi odbędzie się 28 grudnia.

NARODZENIE

CHRYSTUSA – NOWA ERA

Dlaczego Drzwi Święte otwierane są w okresie Bożego Narodzenia?

– Dla katolików narodzenie Jezusa symbolizuje nową erę – wyjaśnia ks. Jasiński. – Nasza era, jak ją określamy kalendarzem, jest związana z narodzeniem Chrystusa. Narodzenie Jezusa Chrystusa oznacza nowe życie, odrodzone życie – i to przesłanie jubileuszu pozostaje aktualne nawet po zamknięciu Drzwi Świętych.

26 grudnia ubiegłego roku papież Franciszek otworzył Drzwi Święte w Zakładzie Karnym Rebibbia w Rzymie, ofiarowując więźniom symbol bliskości i nadziei. W homilii zachęcał, by przekroczenie tych drzwi stało się także otwarciem własnych serc: „Łaska Jubileuszu to otwieranie, otwieranie na oścież, przede wszystkim – otwieranie serc na nadzieję”.

Papież przestrzegał przed zatwardziałością serca: „Kiedy serce jest zamknięte, staje się twarde jak kamień; zapomina o czułości”.

OTWARTE DRZWI ZNAKIEM OJCOWSKIEJ MIŁOŚCI

29 grudnia i 5 stycznia 2025 r. podczas Mszy Świętej w Bazylice św. Jana na Lateranie ks. kard. Baldassare Reina zestawiał obrzęd otwarcia Drzwi Świętych z przypowieścią o synu marnotrawnym:

„Gdy syn wyrusza w drogę powrotną, św. Łukasz pisze: «gdy był jeszcze daleko». Ojciec nie czeka biernie – obserwuje z nadzieją, a widząc syna z daleka, wybiega mu naprzeciw, obejmuje i całuje z nieskończoną czułością”.

Kard. Reina podkreślił, że podobnie jak ojciec w przypowieści, Bóg zawsze jest gotowy do przebaczenia:

„Nieważne, jak bardzo się oddaliliśmy; gdy zdecydujemy się wrócić, nigdy nie znajdziemy zamkniętych drzwi, lecz uścisk, który przyjmuje i błogosławi”.

PRZEJŚCIE PRZEZ DRZWI ŚWIĘTE – WKROCZENIE NA DROGĘ ZBAWIENIA

5 stycznia 2025 r. Drzwi Święte w Bazylice św. Pawła za Murami otworzył ks. kard. James Michael Harvey, zwracając uwagę na radość i nadzieję jako nieodłączne elementy Roku Świętego:

„Dziś rano, wraz z otwarciem Drzwi Świętych, przekroczyliśmy próg świętej świątyni z ogromną ra-

dością, ponieważ symbolicznie wkroczyliśmy do bramy nadziei”.

Kard. Harvey podkreślał, że otwarte Drzwi Święte prowadzą do pojednania z Bogiem i bliźnim, otwierając drogę zbawienia, którą wskazuje Chrystus.

ZAMYKANIE DRZWI – NIE KONIEC, LECZ ZACHOWANIE DUCHA JUBILEUSZU

Pierwsze zamknięcie Drzwi Świętych odbędzie się 25 grudnia o godz. 18 w Bazylice Matki Bożej Większej pod przewodnictwem ks. kard. Rolandasa Makrickasa z Litwy. Kolejno: 27 grudnia o godz. 11 w Bazylice św. Jana na Lateranie – zamknie je ks. kard. Baldassare Reina, 28 grudnia o godz. 10 w Bazylice św. Pawła za Murami – ks. kard. James Michael Harvey. Ostatnie Drzwi, w Bazylice św. Piotra, zostaną zamknięte 6 stycznia podczas Uroczystości Objawienia Pańskiego przez papieża Leona XIV, kończąc Jubileusz Zwyczajny 2025 r.

Papież Leon XIV podczas ostatniej audiencji jubileuszowej 20 grudnia przypomniał:

„Jubileusz dobiega końca, ale nadzieja, którą nam dał ten rok, się nie kończy: pozostaniemy pielgrzymami nadziei”.

TVP
WILNO

24 grudnia 2024 roku papież Franciszek otworzył Drzwi Święte w Bazylice św. Piotra Fot. EPA-ELTA

Czy Rosja ma siłę do wojny z NATO

Ze Stanów Zjednoczonych napływają sprzeczne sygnały o gotowości Rosji już w najbliższej przyszłości do wojny z państwami NATO.

Antoni Radczenko

Zdaniem rozmówcy Kuriera Wileńskiego litewskiego eksperta ds. wojskowości Egidijusa Papečkysa Rosja oczywiście ma plany dotyczące zajęcia całej Ukrainy oraz wojny z państwami NATO – jednak nie ma wystarczających sił do realizacji tych planów.

Agencja Reuters w ubiegłym tygodniu podała, że cele Władimira Putina dotyczące Ukrainy są takie same, jak w 2022 r.: Putin chce mieć całą Ukrainę. Powołując się na anonimowe źródła agencja napisała, że Rosja rości sobie prawo do części Europy, która wcześniej należała do ZSRS. Amerykański kongresmen Mike Quigley, zasiadający w komisji ds. wywiadu amerykańskiej Izby Reprezentantów, oświadczył, że „Wywiad zawsze wskazywał, że Putin chce więcej”. „Europejczycy są o tym przekonani. Polacy są całkowicie o tym przekonani. Bałtowie myślą, że będą pierwsi” – powiedział polityk w rozmowie z agencją Reuters.

REAKCJA GABBARD

Na temat informacji podanej przez Reuters wypowiedziała się dyrektorka Wywiadu Narodowego USA Tulsi Gabbard. „Podżegacze wojenni z tzw. głębokiego państwa (deep state) i ich media propagandowe znów próbują podważyć wysiłki prezydenta Trumpa na rzecz zaprowadzenia pokoju na Ukrainie, i w istocie w Europie, fałszywie twierdząc, że „amerykańskie środowisko wywiadowcze” popiera punkt widzenia UE/NATO, zgodnie z którym celem Rosji jest inwazja/podbicie Europy (by zdobyć poparcie dla swojej polityki prowojennej). Prawda jest taka, że »amerykański wywiad« ocenia, iż Rosja nawet nie ma zdolności podbicia i okupowania Ukrainy, a co mówić o »atakowaniu i okupowaniu« Europy” – napisała w mediach społecznościowych Gabbard.

Rosja nawet nie ma zdolności podbicia i okupowania Ukrainy – sądzi Tulsi Gabbard Fot. www.odni.gov

Zdaniem eksperta Rosja jedyną rzecz, którą może zrobić pod adresem Zachodu, to różnego rodzaju prowokacje oraz grożenie bronią atomową.

Ekspert ds. wojskowości i obrony Egidijus Papečkys sądzi, że w tym przypadku trzeba bardziej ufać oficjalnemu przekazowi, niż anonimowemu źródłu.

– Na wstępie trzeba zaznaczyć, że Reuters oparł się na anonimowym źródle, którego nikt nie zna. Dlatego trudno uznać go za wiarygodne. Teraz otrzymaliśmy oficjalną wypowiedź Tulsi Gabbard, że wywiad takiej informacji nie posiada – oświadczył „Kurierowi Wileńskiemu” Egidijus Papečkys.

PLANY DOTYCZĄCE UKRAINY

W przypadku Ukrainy, zaznaczył Papečkys, to jest czymś oczywistym, że celem Rosji jest zajęcie

całej Ukrainy. Taki cel był od samego początku. Rosja zakładała, że po kilku dniach walk Rosjanie mieli postawić w Kijowie swój marionetkowy rząd. Ten plan nie udał się. Teraz, zdaniem rozmówcy, Rosja może zastosować inną taktykę, taką jaką zastosowała względem Gruzji. W 2008 r. militarnie nie udało im się zmienić władzy, ale później, przy pomocy innych narzędzi, udało się przepchnąć do władzy polityków absolutnie odpowiadających interesom Moskwy.

– Na podobny scenariusz liczą w Ukrainie. Gdyby wybory tam odbyły się od razu po wojnie lub nawet podczas wojny, to Rosja rzuci wszystkie hybrydowe środki do wpłynięcia na wynik wyborczy. Poza tym dobrze wiemy o chęci Władimira Putina do odrodzenia sowieckiego imperium. Przed odrodzeniem imperium Rosję powstrzymuje tylko NATO. To jest oczywiste, że rosyjskie wojsko lub wywiad ma plany dotyczące zajęcia całej Ukrainy.

8.>>

Tak samo są plany dotyczące NATO. Tak samo było podczas zimnej wojny, że państwa NATO kreśliły plany, jak mają bronić się przed atakiem Rosji, a po odparciu ataku, jak mają atakować, aby osiągnąć zwycięstwo. Natomiast ZSRS szykowały plany ataku, ponieważ sowieckie kierownictwo dobrze wiedziało, że NATO pierwsze nie zaatakuje. Tak samo wiedzą dzisiaj władze Rosji, że Zachód nigdy pierwszy ich nie zaatakuje. Podsumowując, odpowiednie plany ataku Rosja posiada, ale do ich realizacji Rosji brakuje siły. Potencjał Rosji, jeśli porównamy z potencjałem państw NATO, jest zbyt mały – oświadczył Papečkys.

Ekspert nie sądzi, że w ciągu najbliższych lat Rosja będzie w stanie odbudować swój potencjał gospodarczo-wojskowy.

– Oczywiście Rosja będzie próbowała wzmocnić się. Pełnoskalowa wojna trwa cztery lata. Ciągłe słyszymy, że Rosja czegoś produkuje 30 lub 15 razy więcej: czołgów albo armat. Jednak w rzeczywistości ta cała ich „produkcja” jest czyszczeniem zasobów magazynów, które zostały od czasów ZSRS. Dlatego nawet, jeśli wojna w Ukrainie zakończy się pokojem lub rozejmem, to Rosja nie będzie w stanie odrodzić swą moc.

Będzie próbowała, ale trzeba pamiętać, że w tym samym czasie NATO również zwiększa swą moc wojskową – podkreślił Papečkys.

SŁOWA BUDANOWA

Zdaniem eksperta Rosja jedyną rzecz, którą może zrobić pod adresem Zachodu, to różnego rodzaju prowokacje oraz zagrożenie bronią atomową.

– Co teraz chroni Rosję przed klęską? Jej terytorium, ponieważ naprawdę jest dużym krajem z dużymi zasobami oraz bronią atomową. To może zmienić się, jeśli Chiny zaczną wspierać Rosję. Dzisiaj jednak nic nie wskazuje na to, że Chiny chcą globalnego konfliktu, czy jakoś znacząco wspierają Rosję – powiedział rozmówca.

O możliwości zaatakowania państw NATO przez Rosję ostatnio mówił też szef ukraińskiego wywiadu wojskowego. Zdaniem Kyryło Budanowa, pierwszym celem Rosji mają być państwa bałtyckie. „Zgodnie z głównym planem Federacja Rosyjska miała być gotowa do rozpoczęcia działań w 2030 r. Teraz plany zostały skorygowane i zrewidowane w kierunku skrócenia terminów do 2027 r.” – oświadczył szef wywiadu. ■

Zdaniem Kyryło Budanowa, pierwszym celem Rosji mają być państwa bałtyckie Fot. gur.gov.ua

Połąga reaguje na ceny: trzyletni spec-okres

W obliczu drastycznego wzrostu wartości nieruchomości i zbliżających się zmian w opodatkowaniu, władze Połagi wprowadzają trzyletni okres ulg podatkowych dla wybranych obiektów komercyjnych.

Od stycznia 2026 r. w życie wejdą nowe zasady opodatkowania nieruchomości oraz zaktualizowane wartości podatkowe (NT), które – według danych Centrum Rejestrów – w Połądze wzrosły o 100–180 proc. W odpowiedzi na te zmiany, samorząd miasta zdecydował o wprowadzeniu ulg dla nieruchomości należących do hoteli, instytucji turystycznych, zdrowotnych, naukowych i kulturalnych, jeśli ich podatek wzrośnie o ponad 20 proc.

W 2026 r. podatek od tych obiektów wzrośnie maksymalnie o 20 proc., w 2027 r. – do 30 proc., a w 2028 r. – do 50 proc.

„Nie chcemy, aby hotele lub domy wypoczynkowe, nie wytrzymując rosnącego obciążenia podatkowego, zostały przekształcone w mieszkania. Nie chcemy, aby restauracje i kawiarnie (...) były zmuszone do oszczędzania kosztem jakości” – powiedział mer Połagi Šarūnas Vaitkus.

„Naszym celem jest wspieranie biznesu kurortowego w Połagach, a nie krótkowzroczne cieszenie się większymi pozycjami w budżecie” – dodał. Jak zaznaczył mer Połagi, po zmianach przedsiębiorstwa wypoczynkowe będą musiały płacić nawet o dziesiątki tysięcy euro więcej niż dotychczas. Mimo zastosowania ulg, budżet miasta ma wzrosnąć – w 2026 r. wpływy z podatku od nieruchomości mają sięgnąć ok. 3 mln euro. W czerwcu Sejm przyjął poprawki do ustawy o podatku od nieruchomości. Od 2026 r. nieruchomości komercyjne nadal będą objęte stawką 0,5–3 proc., a konkretne stawki zostały przyjęte przez samorządy do grudnia. Ponadto nieruchomości te będą opodatkowane dodatkową stawką w wysokości 0,2 proc. na Fundusz Obrony. Opuszczone budynki zostaną opodatkowane stawką 1–5 proc.

Opr. J.B. na podst. BNS

Święta i Sylwester za granicą, najlepsze miasta na spotkanie Nowego Roku

Justyna Giedrojc

W okresie świąteczno-noworocznym krajowe agencje turystyczne odnotowują wzmożony wzrost rezerwacji podróży zagranicznych.

TRADYCYJNIE NAJPOPULARNIEJSZYM KIERUNKIEM JEST EGIPT.

– Pojawiają się też nowe kierunki jak np. Oman, gdzie o tej porze roku panuje przyjemna, ciepła pora idealna dla wypoczynku nad morzem i do zwiedzania. Krajowi turyści chętnie wybierają ciepłe kraje, tradycyjnie jest to Egipt, Teneryfa, Gran Canaria, Zjednoczone Emiraty Arabskie. Rzadziej wybierają się na święta do Wietnamu, na wyspę Bali w Indonezji, do Meksyku, Sri Lanki czy na Kubę – opowiada Miglė Bielinytė, kierowniczka ds. komunikacji w agencji turystycznej Novaturas.

Takie kierunki jak Egipt czy Teneryfa są popularne wśród podróżujących z dziećmi ze względu na stosunkowo krótki lot. Osoby, które decydują się na dłuższą podróż z przesiadkami wybierają Meksyk, Kubę czy Malediwy – wyjaśnia specjalistka.

ŚWIĄTECZNE ATRAKCJE

Coraz więcej mieszkańców Litwy odwiedza jarmarki bożonarodzeniowe w europejskich stolicach. W okresie świąteczno-noworocznym są ferie szkolne.

– Pomimo, że nie jest to tani kierunek, popularnością cieszą się rodzinne wyjazdy do Laponii, do miasteczka Rovaniemi, które uchodzi za oficjalną siedzibę Świętego Mikołaja. Ludzie lecą tam samolotami oraz podróżują autobusami. Tradycyjnie wiele osób wybiera się w góry na narty. Wśród najpopularniejszych kierunków są: Włochy, Austria,

Z roku na rok coraz więcej mieszkańców Litwy spędza święta bożonarodzeniowe poza domem.

Paryż znalazł się w rankingu dziewięciu najlepszych miast na powitanie Nowego Roku 2026 **Fot. EPA-ELTA**

Coraz więcej mieszkańców Litwy odwiedza jarmarki bożonarodzeniowe w europejskich stolicach. W okresie świąteczno-noworocznym są ferie szkolne.

Francja, Szwajcaria, nieco taniej jest w Słowacji czy Polsce. Warto pamiętać, że świąteczne wakacje najlepiej planować z wyprzedzeniem – wyjaśnia rozmówczyni.

Co raz częściej ludzie planują zimowe wakacje z półrocznym wyprzedzeniem.

– Wtedy ofert jest więcej i ceny są bardziej atrakcyjne. Przed samymi świętami za podróż trzeba będzie zapłacić o około 20 proc. więcej, mniej też będzie ofert podróży. Wiele osób korzysta z ofert last minute, ale wówczas wybór kierunków jest zdecydowanie mniejszy – informuje specjalistka.

Zaznacza, że ceny zależą od wielu czynników – terminu podróży, kierunku, czasu trwania, standardu hotelu rodzaju wyżywienia.

SYLWESTER ZA GRANICĄ

Na krótkie wypadki sylwestrowe mieszkańcy Litwy chętnie wybierają europejskie stolicy. Podróżują zarówno samolotami jak i autobusami. Najbardziej popularne kierunki to Paryż, Wiedeń, Budapeszt, Warszawa, Kraków, Berlin.

Jeszcze można załapać się na sylwestrową podróż, zwłaszcza korzystając z ofert last minute biur podróży, które oferują wycieczki autokarowe i samolotowe. Trzeba się liczyć jednak z tym, że dostępność miejsc ciągle maleje. Krótki wyjazd samolotem np. do Paryża z dwoma noclegami będzie kosztować od 500 euro od osoby (cena zależy od rodzaju zakwaterowania).

Ekspersi z Lonely Planet sprawdzili, które europejskie metropolie będą tętnić życiem podczas sylwestra. Te, które oferują najwięcej ciekawych atrakcji, znalazły się w rankingu dziewięciu najlepszych miast na powitanie Nowego Roku 2026. Są to: Londyn, Berlin, Lizbona, Paryż, Dublin, Edynburg, Sztokholm, Madryt oraz Tromsø w Norwegii. ■

Producenci pod lupą? „Takie działania naruszają prawo konkurencji”

Czy producent może narzucać dystrybutorom ceny sprzedaży? Rada ds. Konkurencji twierdzi, że odgórna rekomendacja nie jest zakazana, ale granica jest cienka.

USTALANIE CEN: GDZIE LEŻY GRANICA?

Na pierwszy rzut oka określanie przez producenta, po jakiej cenie jego towar ma być sprzedawany konsumentowi, może wydawać się naturalną praktyką biznesową. Jednak zgodnie z przepisami dotyczącymi prawa konkurencji na Litwie, jest to obszar szczególnie wrażliwy.

„Producentowi i dystrybutorowi nie jest zabronione uzgadnianie ceny towarów dostarczanych przez producenta dystrybutorowi, jednak do grona umów zabronionych przez prawo konkurencji należą takie umowy, w których producent wskazuje dystrybutorowi, za jaką konkretną cenę ten ostatni powinien odsprzedać swoim klientom towary dostarczone przez producenta” — mówi Lina Darulienė, partnerka stowarzyszona kancelarii adwokackiej WIDEN.

INSTRUKCJE I NACISKI

Ryzyko pojawia się także wtedy, gdy ceny narzucają się nieformalnie — poprzez e-maile, instrukcje lub inne formy nacisku na dystrybutora.

Zastępczyni przewodniczącej Rady ds. Konkurencji Irma Urmonaitė twierdzi, że zazwyczaj nie zabrania się ustalania maksymalnych lub zalecanych cen odsprzedaży towarów, ale rekomendacja nie może przekształcić się w presję na dystrybutorów.

Zdarza się, że producenci stosują pośrednie metody wpływania na politykę cenową dystrybutorów. Przykładowo, grożą zakończeniem współpracy, jeśli sprzedawca oferuje rabaty, co również może być traktowane jako naruszenie prawa.

„Chociaż umowy podpisywane przez dostawców i dystrybutorów towarów nie zawierają postanowień dotyczących ustalania cen, dostawca podejmuje działania mające na celu ograniczenie możliwości oferowania

przez dystrybutorów niższych cen lub stosowania promocji. Jeśli dystrybutorzy stosują rabaty według własnego uznania, dostawcy grożą nawet zaprzestaniem sprzedaży towarów i odmową współpracy. Takie działania są również uznawane za naruszające prawo konkurencji” — mówi Irma Urmonaitė.

WYJĄTKI POD ŚCISŁYM NADZOREM

Istnieją sytuacje, w których ustalenie cen odsprzedaży może być dopuszczalne — na przykład w celu wprowadzenia nowego produktu na rynek lub przy krótkotrwałych kampaniach promocyjnych. Jednak każde takie porozumienie musi spełniać rygorystyczne warunki.

„Ważne jest, aby wiedzieć, że zasady dotyczące wyjątków od prawa konkurencji są bardzo surowe, a całe ryzyko związane z właściwą oceną zgodności umów z prawem konkurencji spoczywa na przedsiębiorstwie. Za zakazane porozumienia zarówno producentowi, jak i dystrybutorowi grożą kary w wysokości do 10 proc. światowych rocznych dochodów” — ostrzega adwokat Lina Darulienė.

ZAGROŻENIA W UMOWACH FRANCYZOWYCH

Kwestia narzucania cen dotyczy nawet rynku franczyzowego. Choć standardy działania franczyzobiorców — takie jak wystrój czy jakość usług — są zazwyczaj uzasadnione, próby regulowania cen sprzedaży mogą naruszać przepisy.

Jeśli franczyzodawca narzuca stałe lub minimalne ceny, może to zostać uznane za ograniczanie konkurencji. Organy nadzorcze zwracają szczególną uwagę na takie praktyki.

W ostatnich latach Rada ds. Konkurencji na Litwie zidentyfikowała trzy przypadki porozumień cenowych. Jeden z nich dotyczył rynku nieruchomości, gdzie agencje sieci franczyzowej ustaliły wysokość prowizji dla klientów. Inny przypadek dotyczył rynku suplementów diety i kosmetyków, a trzeci — sektora energetycznego, gdzie producent pomp ciepła narzucał poziom cen i rabatów swoim dystrybutorom. Sprawy te trafiły do sądu.

Opr. J.B. na podst. zenpr.lt

Narzucanie cen dystrybutorom może prowadzić do poważnych konsekwencji prawnych Fot. Freepik

Plebiscyt „Polak Roku 2025”.

Rozmowa z Iwoną Czerniawską

„Dobra znajomość języka polskiego, jego codzienne używanie oraz aktywne uczestnictwo w kulturze polskiej pozostają kluczowym zadaniem mojej szkoły — i, jak sądzę, każdej polskiej szkoły na Wileńszczyźnie” — mówi nam Iwona Czerniawska, dyrektorka Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie, finalistka Plebiscytu Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2025”.

Honorata Adamowicz: Co dla Pani oznacza nominacja do tytułu „Polak Roku 2025”?

Iwona Czerniawska: Odbieram tę nominację jako wyraz uważności ze strony kapituły na sprawy edukacji polskiej mniejszości na Litwie. To znak, że wciąż jest to ważna, dla wielu ludzi nieobojętna, dziedzina naszego życia tutaj, na Wileńszczyźnie, że los polskiej szkoły, jej jakość i codzienne funkcjonowanie mają znaczenie i są dostrzegane.

Jakie działania podejmujecie, aby uczniowie pielęgowali polską tożsamość?

To kwestia skomplikowana w dzisiejszym świecie. Myślę jednak, że nie wyróżniamy się niczym szczególnym spośród innych organizacji i instytucji, które umacniają lub kultywują polskość na Wileńszczyźnie. Podstawą jest nasza codzienna praca — dbałość o poprawny język polski w trakcie dnia szkolnego, a także świętowanie ważnych dat dla Polski i Polaków z Wilna, przybliżanie tego, co dzieje się w Polsce na co dzień.

Kolejnym elementem jest korzystanie z różnych okazji do przybliżania uczniom kultury polskiej — zarówno poprzez pokazy filmów w szkole, jak i udział w wydarzeniach promujących kulturę polską, odbywających się w Wilnie i okolicach. W miarę możliwości współpracujemy również ze szkołami w Polsce, aby polskość była dla naszych uczniów bardziej zrozumiała, a przez to bardziej atrakcyjna i bliższa.

Jak układa się Pani współpraca z lokalną społecznością i organizacjami polskimi?

Współpraca ta opiera się przede wszystkim na nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji — na wzajemnych odwiedzinach oraz udziale w wyda-

Chciałabym, aby uczniowie zrozumieli moje spojrzenie na świat i moje wartości, ale równocześnie dzielili się ze mną tym, co sami wnoszą — dzieli się Iwona Czerniawska.

rzeaniach. Staramy się uczestniczyć w inicjatywach organizowanych przez zaprzyjaźnione szkoły, a także zapraszać je do nas. W miarę naszych możliwości bierzemy również udział w wydarzeniach organizowanych przez inne polskie organizacje działające na Wileńszczyźnie.

Jednym z najbardziej wyrazistych przykładów takiej współpracy jest udział w działaniach Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą. Od niepamiętnych czasów uczestniczymy w akcjach porządkowania Rossy — to dla nas ważny element troski o dziedzictwo narodowe i lokalne.

Jak zmienia się rola szkoły wobec współczesnych potrzeb Polaków na Wileńszczyźnie?

Uważam, że rola polskiej szkoły na Litwie w zmieniającym się świecie w pewnym sensie pozostaje niezmienna. Jej głównym zadaniem nadal jest kształtowanie i umacnia-

nie polskości w młodym pokoleniu. Oczywiście jako placówka edukacyjna szkoła musi uwzględniać współczesne trendy i zmiany zachodzące w edukacji na świecie i starać się do nich dostosować.

Jednak dobra znajomość języka polskiego, jego codzienne używanie oraz aktywne uczestnictwo w kulturze polskiej pozostają kluczowym zadaniem mojej szkoły — i, jak sądzę, każdej polskiej szkoły na Wileńszczyźnie.

Jak wyobraża Pani rozwój szkoły w najbliższych pięciu latach?

W mojej wizji szkoła funkcjonuje jako odnowiona i dobrze wyposażona placówka. Chciałabym, żeby nauczyciele mogli pracować spokojnie na jednym etacie, by otrzymywali satysfakcjonujące wynagrodzenie i mieli czas na to, by w pełni poświęcić się pracy z uczniami i własnemu rozwojowi.

12.>>

Ważne jest dla mnie, aby uczniowie doceniali fakt, że uczą się w polskiej szkole, gdzie mają możliwość w szkolnej codzienności kształtować język polski, zetknąć się z kulturą polską i rozwijać swoją tożsamość narodową.

Jak Pani widzi przyszłość polskiej edukacji poza granicami Polski?

Uważam, że dotychczasowy model szkoły polskiej na Litwie, w której proces nauczania organizowany jest w języku polskim i języka polskiego uczy się jako ojczystego, a nie obcego, od lat się sprawdza. Ale warto w jeszcze większym stopniu wykorzystać możliwości, które daje prawo Litwy oraz wsparcie ze strony Polski. Moim celem jest kontynuowanie wypracowanych tradycji szkoły, przy jednoczesnym dostosowywaniu się do nowych warunków i potrzeb uczniów.

Co Panią motywuje w pracy?

Motywuje mnie codzienny kontakt z młodymi ludźmi i możliwość wspierania ich w odkrywaniu własnej drogi życiowej. Bardzo cenię też możliwość współpracy z różnymi osobowościami — zarówno wśród kolegów nauczycieli, którzy sami są mikroświatami wartości i potrzeb, jak i uczniów w różnym wieku. Praca z ludźmi, obserwowanie ich rozwoju i relacje z nimi jest dla mnie źródłem inspiracji i zadowolenia z pracy.

Czym dla Pani jest polskość we współczesnym świecie?

Polskość to dla mnie równowaga między przywiązaniem do tradycji a otwartością na innych. Chodzi o kultywowanie mądrych tradycji polskich i wartości narodowych, przy jednoczesnej otwartości na inne kultury i ludzi. Staram się przekazywać uczniom, że wartość polega na współistnieniu i współpracy z innymi, a nie na izolacji.

Jak lepiej integrować polską młodzież wileńską w życie społeczne i kulturalne?

Kluczem jest znalezienie wspólnego języka z młodzieżą: zachęcanie ich do współpracy, ale też słuchanie ich propozycji. My, starsi powinniśmy pozwolić młodzieży działać po swojemu, tak by wspólnie realizować inicjatywy, które zachowują i umacniają polską tożsamość, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki Wileńszczyzny. Chodzi o to, by tradycje i wartości były żywe w kolejnych pokoleniach.

Co Panią cieszy w pracy z młodzieżą?

Lubię kontakt z młodymi ludźmi — możliwość poznawania ich myśli, wartości i pasji. Chciałabym, aby uczniowie zrozumieli moje spojrzenie na świat i moje wartości, ale równocześnie dzielili się ze mną tym, co sami wnoszą. To obustronne słuchanie i docenianie się nawzajem jest dla mnie bardzo cenne.

Fot. Apolinary Klonowski

MRF MEDIUJ REMIMO FONDAS

Uważam, że rola polskiej szkoły na Litwie w zmieniającym się świecie w pewnym sensie pozostaje niezmienna — mówi dyrektorka Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie

Wilno rozszerza stypendium dla sportowców

Program stypendialny dla młodych sportowców w stolicy został rozszerzony — w 2025 r. objął aż 22 dyscypliny, a jego finansowanie wzrosło niemal dwukrotnie.

W ramach programu koszyka młodego sportowca w 2025 r. o dofinansowanie mogły ubiegać się organizacje reprezentujące m.in. judo, rugby, kolarstwo, łyżwiarstwo szybkie, wspinaczkę, lekkoatletykę czy sporty wodne. W ubiegłym roku finansowanie otrzymały jedynie organizacje piłkarskie i koszykarskie.

„Dla Wilna ważne jest, aby każdy młody sportowiec miał możliwość realizacji swoich marzeń. Celowy program stypendialny pozwala talentom rozwijać się i konsekwentnie poprawiać swoje wyniki” — powiedział mer Wilna Valdas Benkunskas.

„Rozszerzając program finansowania, otwieramy drzwi dla szerszego grona dyscyplin sportowych i pomagamy jeszcze większej liczbie młodych sportowców osiągać wysokie wyniki” — dodał.

Łączne finansowanie programu w 2025 r. wyniosło 446 160 euro (w 2024 r. — 268 320 euro). Na jedno dziecko przypada 240 euro rocznie, co oznacza 20 euro miesięcznie podstawowego wsparcia.

„Wiele osób i społeczności przyczynia się do rozwoju mistrzów. Koszyk młodego sportowca gwarantuje, że organizacje sportowe mają narzędzia do wysokiej jakości i profesjonalnego rozwoju sportowców” — powiedział wicemer Vytautas Mitalas. W wyznaczonym terminie wpłynęły wnioski od 24 organizacji sportowych. Najwięcej — 12 — dotyczyło piłki nożnej. Po 3 zgłoszenia nadesłały organizacje hokejowe i kyokushin (pełnokontaktowe karate). Po jednym — m.in. z judo, kolarstwa czy wspinaczki. Ostatecznie wsparcie przyznano 20 organizacjom z 7 różnych dyscyplin.

Program zakłada, że wysokość dotacji zależy od liczby młodych sportowców aktywnych w zawodach. Środki można wykorzystać na szkolenia i rozwój zawodników.

Opr. J.B. na podst. Vilnius.lt

Gala finałowa Konkursu „Pokolenia Macierzy”. Świadeństwo tego, co jest ważne dla pamięci

Justyna Giedrojc

Prace konkursowe naszej młodzieży, są świadectwem tego, co jest ważne i potrzebne dla pamięci przyszłych pokoleń.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” obchodzi 35-lecie działalności. W ramach obchodów miała miejsce uroczysta gala finałowa Konkursu „Pokolenia Macierzy”.

Uroczystość oraz podsumowanie konkursu odbyły się 18 grudnia w Sali Teatralnej Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Wydarzeniu towarzyszył wernisaż „Wileńskie ulice”, na którym zaprezentowane były prace malarskie polskiej młodzieży szkolnej z Litwy oraz Wielkiej Brytanii.

— Bytność i rozwój oświaty polskiej to wielki zbiorowy obowiązek, który łączy nauczyciela, ucznia, rodzica, całą społeczność. Stąd m.in. wynikł pomysł i potrzeba organizacji konkursu, który by przybliżył 35 lat działalności Polskiej „Macierzy Szkolnej” na Litwie. Prace konkursowe naszej młodzieży, są świadectwem tego, co jest ważne i potrzebne dla pamięci przyszłych pokoleń. Chciałabym serdecznie podziękować Fundacji „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych” i jej prezesowi panu Pawłowi Zarzyckiemu, podziękowania kierujemy do Senatu RP, dziękujemy Pani Czesławie Osipowicz oraz gronu nauczycielskiemu, które włączyło się do działania, by zachęcić młodzież do poznawania historii i tym samym uczestnictwa w konkursie. Szczególne podziękowania kierujemy do prezesa honorowego „Macierzy Szkolnej” Pana Józefa Kwiatkowskiego, którego doświadczenie i mądrość w działaniu przez te lata sprzyjały pomyślnemu rozwojowi stowarzyszenia oraz zachowaniu oświaty polskiej na Litwie. Wszystkim uczestnikom konkursu dziękuję za udział, za ich zwycięstwo — podczas gali przemawiała Krystyna Dzierżyńska, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

■ Gali finałowej Konkursu „Pokolenia Macierzy” towarzyszył wernisaż „Wileńskie ulice”

GOŚCIE WYDARZENIA

Na uroczystość przybyli dostojni goście, wśród nich: Zbigniew Ciosek — radca — konsul z Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie, Artur Ludkowski — doradca premier Litwy, dyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie, Józef Kwiatkowski — Honorowy Prezes „Macierzy Szkolnej”, Czesława Osipowicz, polonista — ekspert, wieloletni członek Zarządu „Macierzy Szkolnej”, autorka wydania „Pracowite 35 lat”, które służyło pomocą uczestnikom konkursu „Po-

kolenia Macierzy”, członkowie zarządu i prezesi szkolnych kół „Macierzy Szkolnej”, dyrektorzy szkół, nauczyciele, rodzice, uczestnicy konkursu.

Oprawę muzyczną wydarzenia tworzyli uczniowie Gimnazjum im. J.I. Kraszewskiego w Wilnie, młodsza grupa zespołu „Pierwiosnki” oraz solistki Ewa Gierasim, Wiktoria Piskligina, Maja Dunowska (kierownik — nauczyciel muzyki Janina Stupienko). Daniel Gancewski uświetnił wydarzenie grą na skrzypcach.

15.>>

■ Joanna Tarnowska oraz Paweł Zarzycki wręczyli nagrody zwycięzcom konkursu

14.>>

Współorganizatorami i partnerami projektu są Paweł Zarzycki — prezes Fundacji „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”, Joanna Tarnowska — dyrektor.

NAGRODY I DYPLOMY DLA ZWYCIĘZCÓW

Uczestnicy konkursu mieli za zadanie przeprowadzenie wywiadu w formie nagrania filmiku o długości maksymalnie 5 minut z osobami, które wniosły znaczący wkład w działalność oraz rozwój „Macierzy Szkolnej” na Litwie lub na podstawie wywiadu przygotować opis rozmowy (do 350 słów). Do konkursu zostało zgłoszonych prawie 200 prac, w tym około 30 filmików.

Podczas uroczystości uhonorowano zwycięzców konkursu oraz zaprezentowane gościom prace konkursowe laureatów konkursu. Krystyna Dzierżyńska zaznaczyła, że podsumowanie Konkursu „Pokolenia Macierzy” jest kolejnym etapem wydarzeń, poświęconych obchodom 35-lecia Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, które zostaną sfinalizowane już w 2026 r.

Zwycięzcy Konkursu „Pokolenia Macierzy”

Misja Lider Młodzieży:

Danuta Stępień — nauczycielka z Gimnazjum im. K.Parczewskiego w Niemenczynie;

Regina Baniukiewicz — nauczycielka z Gimnazjum im. Sz.Konarskiego w Wilnie.

Misja Kronika:

Miejsce 1. Patrycja Romejko, Gimnazjum św. Jana Pawła II;

Miejsce 2. Daniel Karasiewicz, Gimnazjum im. M.Balińskiego w Jaszunach;

Miejsce 3. Adam Dowgiąło, Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie.

Wyróżnienia:

Wiktoria Chmurec, Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie; Dominika Franckiewicz, Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie; Kotryna Żejmo, Gimnazjum im. M.Balińskiego w Jaszunach.

Misja Order:

Miejsce 1. Eligia Łukasiewicz, Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie;

Miejsce 2. Marcin Olszewski, Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie;

Miejsce 3. Samanta Miłto, Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczykach.

Wyróżnienia: Patrycja Meskevic, Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie; Artiom Morozow, Gimnazjum im. Konstantego Parczewskiego w Niemenczynie; Kamila Jeżyńska, Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie.

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

Patrycja Romejko, Adam Dowgiąło i Daniel Karasiewicz — zwycięzcy konkursu w kategorii „Misja kronika”

ESO: spec-czujniki zaoszczędziły 20 mln

Zakończenie pierwszego etapu instalacji inteligentnych liczników przez ESO przynosi wymierne efekty — operator szacuje oszczędności na poziomie 20 mln euro rocznie.

Operator systemu dystrybucyjnego (lit. Energijos skirstymo operatorius, ESO), należący do grupy „Ignitis grupė”, zainstalował 1,3 mln liczników nowej generacji. Projekt, którego całkowity koszt wynosi 147 mln euro, jest największym tego typu przedsięwzięciem w krajach bałtyckich.

„W ciągu roku zaoszczędzono do 20 mln euro, w konkretnym okresie — od 2022 r. do połowy 2023 r. Wiąże się to ze znacznym obniżeniem kosztów operacyjnych ESO, wynagrodzeń inżynierów i innych kwestii, które wymagały dodatkowego nakładu pracy” — powiedział minister energetyki Žygmantas Vaičiūnas. Według ministra, obecnie inteligentne liczniki rejestrują około 90 proc. zużycia energii elektrycznej na Litwie i są zainstalowane u 66 proc. odbiorców.

„Zasadniczo możemy stwierdzić, że projekt ten został już zrealizowany w swoim zakresie. Dalej pozostaje obsługa, wymiana liczników, która nie będzie miała charakteru masowego” — dodał minister.

ESO planuje rozpoczęcie drugiego etapu instalacji w 2026 r. W jego ramach zamierza zainstalować kolejne 700 tys. liczników za około 48 mln euro. Celem operatora jest objęcie 97 proc. klientów do 2030 r.

„Na tym etapie nic się nie kończy, będziemy kontynuować instalację liczników, ponieważ zbliża się koniec okresu ważności metrologicznej. W ten sposób stopniowo dotrzemy do wszystkich klientów i wymienimy wszystkie liczniki na inteligentne” — powiedział Renaldas Radvila, dyrektor ESO.

ESO realizuje projekt wspólnie z firmą „Sagemcom Energy and Telecom”, „Siemens” i „Bitė Lietuva”. Wdrożenie liczników rozpoczęło się w pierwszej połowie 2022 r.

Opr. J.B. na podst. BNS

Lenin a niepodległość Polski. Polityczne zamieszanie wokół słów Zacharowej

Antoni Radczenko

Rzeczniczka rosyjskiego MSZ twierdzi, że Polska zawdzięcza swą niepodległość Leninowi. Historyk Tomasz Bożerocki uważa takie twierdzenie za fałszywe, natomiast wypowiedź Marii Zacharowej traktuje jako część kremłowskiej narracji serwowanej prawie od 30 lat.

Rzeczniczka rosyjskiego MSZ i jedna z najbardziej znanych twarzy kremłowskiej propagandy Maria Zacharowa napisała: „Eskapadami na X Radosław Sikorski już nikogo nie zaskoczy. Wspominając imię Lenina, polski minister spraw zagranicznych chciał zapewne urazić Viktora Orbana. Sikorski zapomniał, że gdyby nie Lenin, nie byłoby mowy o żadnej Polsce”.

REAKCJA NA WPIS

Wpis Zacharowej był reakcją na wpis szefa polskiej dyplomacji Radosława Sikorskiego. Sikorski krytykując wystąpienie Viktora Orbana — który oświadczył, że przejmowanie zamrożonych rosyjskich aktywów jest tożsame z deklaracją wojny — oświadczył, że ten zasłużył na order Lenina. Wypowiedź Sikorskiego została skrytykowana przez ministra spraw zagranicznych Węgier. „Rozumiemy, że naprawdę chcesz wojny Rosji z Europą. Nie damy się wciągnąć w twoją wojnę” — napisał Peter Szijjarto.

Natomiast wpis Zacharowej skomentował rzecznik MSZ RP. „Gdyby Polska zawdzięczała niepodległość Leninowi, wojna polsko-bolszewicka 1920 r. musiałyby być rosyjską akcją humanitarną — albo, w tej logice, »specjalną operacją wojskową«. Tymczasem w świecie rzeczywistym to Polska zatrzymała bolszewicką ekspansję” — napisał na platformie internetowej X Maciej Wewiór.

W wypowiedzi Zacharowej od samego początku jest pomniejszana rola wszystkich ojców niepodległości Polski — mówi Tomasz Bożerocki

Fot. Marian Paluszkiewicz

FAŁSZYWE STWIERDZENIE SKIEROWANE NA „RYNEK WEWNĘTRZNY”

— Specjaliści od komunikacji bardzo często dopatrują się w wypowiedziach ukrytych znaczeń, myśli, podwójnego dna. Lecz bardzo często są to tylko słowa bez ukrytego przekazu. W przypadku wypowiedzi Marii Zacharowej z pewnością tak nie jest. Ta wypowiedź była po coś. Rosja od dawna buduje narrację, że Europa, a zwłaszcza państwa Europy Środkowo-Wschodniej, bardzo wiele zawdzięczają Rosji. Taka wypowiedź na pewno zostawia ślad. Człowiek zaczyna się zastanawiać — jeśli rzecznik prasowy MSZ Federacji Rosyjskiej tak mówi, to znaczy, że przynajmniej częściowo teza może być prawdziwa — podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Tomasz Bożerocki, historyk oraz wykładowca Wydziału Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego oraz Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

Zdaniem naszego rozmówcy pod względem historycznym twierdzenie, że dzięki Leninowi i rewolucji rosyjskiej Polska odzyskała niepodległość, jest fałszywe.

— W wypowiedzi Zacharowej od początku pomniejszana jest rola wszystkich ojców niepodległości Polski. Nie tylko Józefa Piłsudskiego, ponieważ odzyskanie niepodległości to praca wielu osób. Jeśli weźmiemy rok 1918, to zobaczymy, że ziemie polskie były raczej pod okupacją niemiecką, a nie rosyjską. Dlatego procesy, które działy się na terenach polskich, odbywały się bez wpływu sytuacji w Rosji. Dlatego wypowiedź rzeczniczki rosyjskiego MSZ traktuję jako utrwalanie narracji, że Polska lub inne kraje tej części Europy powinny być wdzięczne Rosji. Kontynuacją tego twierdzenia jest opowieść, że ZSRS wyzwolił Polskę w II wojnie światowej i dzięki temu Polska zbudowała swą obecną silną pozycję gospodarczą. A niewdzięczni Polacy wciąż mówią o jakiejś sowieckiej okupacji — mówi Tomasz Bożerocki.

16.>>

Historyk sądzi, że w pierwszej kolejności taka narracja jest skierowana na rynek wewnętrzny, ponieważ utrwała w obywatelach Rosji myśl o tym, że ich kraj zrobił dużo dobrego dla swych sąsiadów, a oni są niewdzięczni.

— Z pewnością przekona też część Polaków. Weźmy na przykład Grzegorza Brauna, która ma sporo zwolenników. Jeśli spojrzemy, co wypisują ci zwolennicy w sieciach społecznościowych, to w wielu przypadkach ich wypowiedzi są zgodne z rosyjską propagandą — zaznacza Bożerocki.

CZY BĘDZIE WOJNA?

Po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny w Ukrainie wielu polityków oraz komentatorów życia politycznego mówiło, że celem Putina jest rekonstrukcja ZSRS. W sierpniu o tym mówił minister spraw zagranicznych Estonii Margus Tsahkna, którego zdaniem Putin nie potrafi zaakceptować rozpadu sowieckiego imperium.

— Jeśli spojrzemy na narrację płynącą z Kremla, to jest ona mniej więcej taka sama od kiedy Putin doszedł do władzy, czyli już prawie od trzech dekad. Moskwa ciągle powtarza, że Rosja jest potężna i wszyscy dookoła są jej dłużnikami. Czy to jest szykowanie gruntu przed atakiem na NATO?

Trudno powiedzieć. Pamiętajmy, że rozpoczęcie pełnowymiarowej wojny z Ukrainą było poprzedzone dużą kampanią propagandową. Nie można takiego scenariusza wykluczyć. Znany XIX-wieczny teoretyk wojskowości powiedział „Wojna to przedłużenie polityki innymi środkami”. Jednak, kiedy spojrzemy na obecny stan Rosji, to jest ona mocno osłabiona. Dlatego obecnie wojna z NATO jest raczej nieprawdopodobna — oświadcza Tomasz Bożerocki.

Premier Węgier Viktor Orban, którego zachowanie spowodowało obecne zamieszanie, od dawna jest nazywany najbardziej prorosyjskim przywódcą w Unii Europejskiej. Orban kilkakrotnie zapowiedział, że nie zgodzi się na użycie zamrożonych rosyjskich aktywów na pomoc dla Ukrainy. Orban w tej sprawie napisał list do Władimira Putina, w którym poprosił o wyjaśnienie, czy Moskwa będzie brała pod uwagę stanowiska poszczególnych państw członkowskich w tej sprawie. Prawdopodobnie premier Węgier otrzymał odpowiedź, gdzie się mówi, że reakcja Rosji na przejęcie jej aktywów będzie stanowcza, ale „wezmą pod uwagę, kto i jak będzie głosował na szczycie UE”.

TVP
WILNO

Maria Zacharowa oświadczyła, że Polska zawdzięcza swoją niepodległość Leninowi Fot. EPA-ELTA

Pałac sportu jako muzeum? Kwestia „reputacji”

Ministerstwo Gospodarki i Innowacji poparło pomysł przekształcenia dawnego Pałacu Sportu w Wilnie w muzeum upamiętniające historyczne tragedie Litwy. Dlaczego odrzuciono poprzedni pomysł dotyczący centrum konferencyjnego? Mer Wilna Valdas Benkunskas tłumaczy to „ryzykiem utraty reputacji”.

„Oceniając możliwości adaptacji dawnej hali sportowej, przyjmujemy stanowisko, że obiekt ten nie nadaje się do współczesnej, konkurencyjnej turystyki konferencyjnej. Bardziej celowe byłoby uporządkowanie hali sportowej i dostosowanie jej do nowych funkcji muzealno-memorialowych” — stwierdziło ministerstwo. Budynek, zlokalizowany na terenie dawnego cmentarza żydowskiego w dzielnicy Śnipiszki, był wcześniej brany pod uwagę jako potencjalne centrum konferencyjne. Jednak rządowa analiza wykazała, że inwestycja byłaby trudna do realizacji z powodu braków infrastrukturalnych, m.in. niewystarczającej liczby miejsc parkingowych.

„Zgadza się, że dawny Pałac Sportu konieczne trzeba wyremontować i dostosować do nowej funkcji muzealno-memorialowej, ponieważ nie byłaby ona konkurencyjna w zakresie turystyki konferencyjnej i wiązałyby się z ryzykiem utraty reputacji” — powiedział Valdas Benkunskas.

Według ministerstwa, za bardziej odpowiednią lokalizację dla nowego centrum konferencyjnego uznano teren przy budynku Sejmu. Władze stolicy ogłosiły już międzynarodowy przetarg na projekt takiego obiektu. Planowana powierzchnia centrum to 31,5 tys. mkw., z trzema głównymi salami konferencyjnymi oraz parkingiem na ponad 700 pojazdów. „Uzgodniono kontynuację konstruktywnej współpracy w celu znalezienia rozwiązań, które byłyby korzystne zarówno dla miasta, jak i dla państwa” — poinformowało ministerstwo. Nie wiadomo jeszcze, czy rząd podejmie się realizacji nowego projektu po jego opracowaniu przez samorząd Wilna.

Opr. J.B. na podst. BNS

55. rocznica szczecińskiego Grudnia 1970

17 grudnia 1970 r. ze Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego wyruszył robotniczy pochód. Była to reakcja na drastyczną podwyżkę cen podstawowych produktów żywnościowych i opału.

Mimo prób zatrzymania przez Milicję Obywatelską demonstranci dotarli przed gmach Komitetu Wojewódzkiego PZPR, gdzie zgromadził się blisko 20-tysięczny tłum. Siedziba partii została podpalona. Szturm odpierały oddziały milicji i wojska. Do najbardziej dramatycznych wydarzeń doszło przed pobliską komendą milicji. Starcia w całym mieście trwały do wieczora. Szesnaście osób zabito. Ponad sto zostało ciężko rannych.

„MAŁA STABILIZACJA” A RZECZYWISTOŚĆ

Pod koniec lat 60. XX w. w Polsce sytuacja społeczno-gospodarcza była coraz trudniejsza. Oficjalna propaganda mówiła o tzw. „małej stabilizacji”, czyli rzekomym dobrobycie i spokoju społeczno-politycznym, jednak rzeczywistość była inna: rosły frustracja, miały miejsce niedobory towarów, spadek realnych dochodów i duże obciążenia życia codziennego. W tej rzeczywistości kolejna decyzja władz okazała się kroplą, która przelała czarę goryczy. Była to bezpośred-

W Szczecinie Grudzień 1970 jest pamiętany jako jedno z kluczowych i najbardziej bolesnych wydarzeń w historii miasta **Fot. IPN Szczecin**

nia przyczyna protestów, które szybko rozlały się na Wybrzeże — od Trójmiasta po Szczecin.

Grudzień 1970 w Szczecinie był dramatycznym aktem protestu robotników i mieszkańców przeciwko polityce komunistycznej. Represyjna reakcja władz doprowadziła do śmierci wielu młodych ludzi — ro-

botników, uczniów, mieszkańców — którzy zostali zabici przez wojsko i milicję. Robotniczy pochód skierował się ku siedzibie Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) i tam doszło do pierwszych zaciętych starć z oddziałami milicji i wojska.

19.>>

Tegoroczne obchody 55. rocznicy Grudnia 1970 roku rozpoczęły się od złożenia kwiatów i zapalenia zniczy pod pomnikiem oraz na grobach ofiar Grudnia'70 na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie. W ramach obchodów odbywają się także wystawy plenerowe, dyskusje historyczne, projekcje filmów i spotkania z naocznymi świadkami tamtych dni.

Tegoroczne obchody rozpoczęły się od złożenia kwiatów i zapalenia zniczy na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie **Fot. IPN Szczecin**

18.>>

Demonstranci zdemolowali i podpalili budynek KW PZPR oraz zaatakowali pobliską siedzibę MO — co spowodowało dalsze reakcje represyjne sił porządkowych.

BRUTALNA PACYFIKACJA

Do pacyfikacji protestów we wszystkich miastach Wybrzeża skierowano dziesiątki tysięcy żołnierzy i funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz znaczne siły techniczne — w tym setki transporterów opancerzonych, czołgi, helikoptery i jednostki Marynarki Wojennej. W efekcie rząd PRL brutalnie stłumił protesty, używając broni palnej przeciw ludności cywilnej. Wiele osób zostało rannych lub zabitych na miejscach demonstracji.

Podczas ogromnej fali protestów w całym regionie wybrzeża zginęło w sumie około 44-45 osób, a ponad 1 160 zostało rannych. W samym Szczecinie poległo 16 osób — głównie robotników, młodych pracowników i uczniów. Ofiary te były często przypadkowymi przechodniami lub robotnikami wracającymi z pracy — nie wszyscy brali aktywnie udział w walkach, jednak zostali ostrzelani przez siły porządkowe.

Po brutalnej pacyfikacji, władze komunistyczne przedstawiły swoją narrację w mediach, określając protestujących mianem „awanturników” i „chuliganów”, co miało uzasadnić użycie siły. Oficjalne statystyki zaniżały lub ukrywały przez długi czas prawdziwy zakres tragedii. Konsekwencją wydarzeń grudniowych było też odwołanie Władysława Gomułki ze stanowiska I sekretarza PZPR i zastąpienie go Edwardem Gierkiem, który miał za zadanie „uspokoić” społeczeństwo i odwrócić fatalne nastroje.

SYMBOL WALKI O GODNOŚĆ

Wydarzenia te mają do dziś głębokie znaczenie dla tożsamości Szczecina i Polski — są symbolem walki o godność, wolność i prawdę historyczną. Obchody rocznico-

Pomnik Ofiar Grudnia 1970 (tzw. Anioł Wolności) na pl. Solidarności

Fot. Leszek Wątróbski

we, pomniki, wystawy i spotkania przypominają kolejnym pokoleniom o cenie, jaką zapłacono za podstawowe prawa obywatelskie.

W Szczecinie Grudzień 1970 jest pamiętany jako jedno z kluczowych i najbardziej bolesnych wydarzeń w historii miasta. Corocznie organizowane są uroczystości upamiętniające te wydarzenia — szczególnie wokół 16-17 grudnia, kiedy to mieszkańcy, przedstawiciele władz, rodziny ofiar oraz organizacje społeczne składają kwiaty, palą znicze i oddają hołd ofiarom przy Pomniku Ofiar Grudnia 1970 (tzw. Aniele Wolności) na pl. Solidarności.

Tegoroczne obchody 55. rocznicy Grudnia 1970 roku rozpoczęły się od złożenia kwiatów i zapalenia zniczy pod pomnikiem oraz na grobach ofiar Grudnia'70 na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie. W ramach obchodów odbywają się także wystawy plenerowe, dyskusje historyczne, projekcje filmów i spotkania z naocznymi świadkami tamtych dni. Przykładem jest wystawa plenerowa pokazywana przez szczecińskie instytucje kultury oraz cykliczna akcja „Światła Pamięci” — zapalanie zniczy w centrum miasta.

Leszek Wątróbski

W ramach obchodów odbywają się także wystawy plenerowe — m.in. przy ul. Św. Jakuba przy bazylice archikatedralnej Fot. Leszek Wątróbski

Podsumowanie V edycji konkursu literackiego „Na skrzydłach sztuki. W hołdzie M. K. Čiurlionisowi”

12 grudnia w siedzibie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie odbyło się uroczyste podsumowanie jubileuszowej, piątej edycji konkursu literackiego z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) „Na skrzydłach sztuki.

W hołdzie M. K. Čiurlionisowi”, organizowanego przez Stowarzyszenie Polonistów na Litwie. Wydarzenie to stało się pięknym świętem młodej twórczości inspirowanej sztuką.

Choć konkurs jest stosunkowo młody, jego dorobek już dziś robi wrażenie. W ciągu pięciu lat wzięło w nim udział ponad 300 uczniów, a w tegorocznej edycji swoje prace nadesłało 80 uczestników z klas 5-10 szkół podstawowych na Litwie. Jubileuszowa odsłona potwierdziła, że inicjatywa ta na stałe wpisała się w kalendarz ważnych wydarzeń edukacyjno-kulturalnych środowiska polonistycznego.

Celem konkursu było przybliżenie sylwetki i dorobku Mikalojusza Konstantinasa Čiurlionisa, popularyzowanie jego twórczości oraz poszukiwanie więzi z kulturą polską, a także rozwijanie kompetencji językowych, artystycznych i cyfrowych uczniów. Uczestnicy mieli możliwość zaprezentowania swoich umiejętności w bardzo różnorodnych formach — od pocztówek okolicznościowych i e-książeczek, przez reklamy i interaktywne gry edukacyjne, aż po gazetki internetowe i vlogi. Wszystkie prace łączyła kreatywność, oryginalność oraz świadome wykorzystanie nowoczesnych technologii.

Jak podkreślano podczas podsumowania, twórczość Čiurlionisa — niełatwa, symboliczna, łącząca muzykę, obraz i słowo — została przez młodych autorów dojrzałe i twórczo odczytana. Powstały prace, które niosą wartość nie tylko edukacyjną, lecz także artystyczną i emocjonalną, pokazując wrażliwość, refleksyjność i odwagę interpretacyjną uczniów.

Szczególną uwagę zwrócono na rolę narzędzi TIK we współczesnej edukacji polonistycznej. Technologie informacyjno-komunikacyjne stały się w konkursie nie celem samym w sobie, lecz środkiem wspierającym proces twórczy, umożliwiającym uczniom samodzielne poszukiwania, pracę projektową i nowoczesne formy wypowiedzi.

Nie został pominięty również temat sztucznej inteligencji, która coraz wyraźniej zaznacza swoją obecność w edukacji oraz w pracach konkursowych. Podkreślano, że jest to zjawisko nieuniknione — AI staje się elementem codziennego funkcjonowania młodych ludzi, także w obszarze twórczości literackiej i multimedialnej. Może ona inspirować, podpowiadać rozwiązania techniczne, pomagać w porządkowaniu materiału czy we wstępnych poszukiwaniach informacji. Jednocześnie zwrócono uwagę na konieczność świadomego i odpowiedzialnego korzystania z tego typu narzędzi. Sztuczna inteligencja nie powinna zastępować samodzielnego myślenia ani autorskiej interpretacji dzieł sztuki.

W konkursie szczególnie cenione były te prace, w których technologia — także AI — pełniła rolę wsparcia, a nie dominującego twórcy. Naj-

większą wartością pozostaje bowiem ludzka wrażliwość, indywidualny styl oraz osobiste przeżycie kontaktu ze sztuką Čiurlionisa, których żadna technologia nie jest w stanie w pełni odtworzyć.

Podczas spotkania ogłoszono również wyniki konkursu. Laureatami w poszczególnych kategoriach zostali:

5 klasa

1 miejsce: Karolis Koroliovas (Progimnazjum im. Jana Pawła II);

2 miejsce: Zofia Urbanowicz, Jakub Bujnowski (Progimnazjum im. Jana Pawła II) i Emilia Puszkiewicz (Gimnazjum im. Władysława Syrokomli);

3 miejsce: Artur Ławrynowicz, Adam Buzan i Danił Burak (Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego);

Wyróżnienie: Auksė Perveinis (Gimnazjum „Žejmiana” w Podbrodziu) i Mateusz Pawtel (Gimnazjum im. St. Moniuszki w Kowalczykach).

6 klasa

1 miejsce: Izabela Kuncewicz (Progimnazjum im. Jana Pawła II);

2 miejsce: Amelia Zacharzewska (Gimnazjum im. Władysława Syrokomli) i Daniel Sołtan (Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego);

3 miejsce: Adam Dowgiało (Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego);

21.>>

■ Wydarzenie to stało się pięknym świętem młodej twórczości inspirowanej sztuką

20.>>

Wyróżnienie: Maja Janowicz, Ksenija Peszko, Erwin Jarosławcew, Nikoleta Wasiljewa, Magdalena Bojarowicz, Patycja Dominika Graščenkaitė (praca zbiorowa uczniów Liceum im. Adama Mickiewicza) i Paweł Dubow (Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanych).

7 klasa

1 miejsce: Armin Žarin i Luka Slavinskaitė (Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego);

3 miejsce: Elinga Gimbickytė, Adriana Szczuczko, Kornelia Semnaitė (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego);

8 klasa

1 miejsce: Adela Sawoško, Aleks Vladimirovas (praca zbiorowa uczniów Gimnazjum Inżynieryjnego im. Joachima Lelewela);

Wyróżnienie: Wiliam Szablowski (Gimnazjum w Mickunach).

9 klasa

1 miejsce: Magdalena Ustjanowska (Gimnazjum im. św. Jana Pawła II);

2 miejsce: Kamila Turlińska (Gimnazjum im. Władysława Syrokomli);

3 miejsce: Krzysztof Rusiecki, Robert Ulecki (praca zbiorowa uczniów Gimnazjum im. św. Jana Pawła II);

Wyróżnienie: Ilona Chodorowicz, Gabriela Matkevičiūtė, Sylwia Misiun (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum w Rukojniach) i Ewelina Tomaszewicz, Gabriela Tarasewicz, Agata Szluma (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego).

10 klasa

1 miejsce: Eliza Matwejko, Ewita Miładowska (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum im. św. Jana Pawła II);

2 miejsce: Emilia Zacharewicz, Wanesa Rakowska (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum im. św. Jana Pawła II);

3 miejsce: Oliwia Murawska, Magra Łukaszewicz (praca zbiorowa uczennic Gimnazjum im. św. Jana Bosko w Jałowie);

Wyróżnienie: Karolina Rus (Gimnazjum im. św. Jana Pawła II).

Wszyscy nagrodzeni i wyróżnieni uczniowie odebrali dyplomy oraz wartościowe nagrody rzeczowe, a uczestnikom podzię-

Uroczyste podsumowanie w Ambasadzie RP w Wilnie było nie tylko zwieńczeniem konkursowych zmagani, lecz także inspirującym spotkaniem wokół sztuki, literatury i nowoczesnych technologii

kowano za wysoki poziom nadesłanych prac. Nauczyciele przygotowujący uczestników zostali uhonorowani przez przedstawiciela Forum Przedsiębiorczości Polskiej na Litwie „Korona”, Piotra Szymańskiego.

Uroczyste podsumowanie w Ambasadzie RP w Wilnie było nie tylko zwieńczeniem konkursowych zmagani, lecz także inspirującym spotkaniem wokół sztuki, literatury i nowoczesnych technologii.

Jubileuszowa edycja konkursu literackiego z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych po raz kolej-

ny udowodniła, że młodzi ludzie potrafią twórczo łączyć tradycję z nowoczesnością, a sztuka może stać się prawdziwymi skrzydłami rozwoju i wyobraźni.

Zadanie dofinansowane przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków budżetu państwa, za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. J. Olshewskiego w 2025 r.

Renata Slavinskienė,
Danuta Szejnicka
Stowarzyszenie
Polonistów na Litwie
Fot. Waldemar Dowejko

■ W ciągu pięciu lat udział w konkursie wzięło ponad 300 uczniów

Oszuści na Litwie mają nowe metody. „Nie reaguj od razu, zastanów się”

Swedbank ostrzega przed falą fałszywych e-maili i nowymi metodami wyłudzenia — oszuści są sprytni, zapewnia. Cyberprzestępcy wykorzystują świąteczny okres i zmiany w systemie emerytalnym, by uderzyć w klientów i firmy.

„AKTUALIZACJA DANYCH”

Swedbank otrzymuje liczne zgłoszenia od klientów, którzy padli ofiarą prób wyłudzenia danych. W rozsyłanych wiadomościach oszuści proszą o „aktualizację danych”, przekierowując użytkowników na spreparowane strony internetowe, gdzie wymagają podania danych bankowości elektronicznej.

Wiadomości tego typu można rozpoznać po nietypowym adresie e-mail, niskiej jakości grafice oraz godzinach wysyłki, np. w nocy — co nie jest praktyką banków. No i co najgorsze — oszuści korzystają z przedświątecznego zamieszania, kiedy jesteśmy mniej czujni.

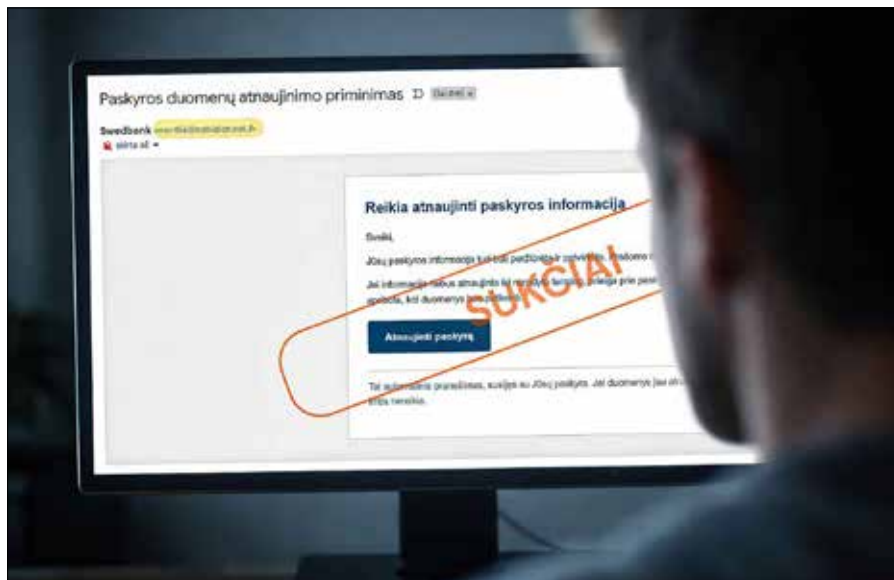
Nasila się phishing. To forma cyberoszustwa, w której przestępcy podszywają się pod zaufane instytucje (np. banki, firmy kurierskie, urzędy), aby wyłudzić od ofiary poufne dane — takie jak loginy, hasła, dane kart płatniczych czy numery identyfikacyjne. I w efekcie okraść.

Według Centrum Kompetencji ds. Zapobiegania Praniu Pieniędzy w ostatnim kwartale ubiegłego roku odnotowano prawie 1 700 przypadków phishingu — ponad dwukrotnie więcej niż w innych kwartałach. Szczególnie narażone są również firmy, które otrzymują fałszywe faktury za rzekome towary lub usługi.

Dane litewskiej policji wskazują, że w okresie świątecznym wzrasta ryzyko oszustw związanych z fałszywymi sklepami internetowymi oraz ogłoszeniami. Przestępcy nierzadko posługują się także prośbami o darowizny na rzecz nieistniejących organizacji.

LEPIEJ BYĆ ZNUDZONYM NIŻ OGOŁOCONYM

Zasady bezpieczeństwa, o których przypomina bank, są nudne do cna. Lepiej jednak wykuć je niczym pacio-

Banki ostrzegają przed coraz sprawniejszymi oszustami, zalecają nauczenie się kroków ostrożności Fot. gen., opr.red., fotomontaż A.K., el. mat. pras.

rek i być znużonym po raz kolejny o nich czytając, niż być ogołoconym przez oszusta i zostać z niczym.

„Jeśli otrzymałeś e-mail, SMS-a lub wiadomość w komunikatorze z prośbą, wezwaniem lub propozycją, nie reaguj od razu. Zastanów się, przeczytaj uważnie, o co proszą, sprawdź, z jakiego adresu piszą, czy jakość tekstu i obrazu nie budzi wątpliwości, a jeśli masz choćby najmniejsze wątpliwości, skonsultuj się z bliskimi lub sam skontaktuj się z instytucją, od której otrzymałeś wiadomość” — radzi Žygėda Augonė, kierownik ds. bezpieczeństwa informacji w Swedbank.

Ekspertka zachęca także do korzystania z osobnej karty do zakupów internetowych i ustawienia limitów. Czyli ustawiamy pułap, że dziennie możemy tą kartą zapłacić do 500 euro. W ten sposób nawet jeśli padniemy ofiarą przestępcy, to szkody będą ograniczone.

Zaleca też dokładne sprawdzanie linków, zwłaszcza tych przesyłanych rzekomo przez firmy kurierskie.

„Korzystaj również z powiadomień o wykonywanych operacjach,

regularnie sprawdzaj swoje konto, czy nie ma podejrzanych płatności. A co najważniejsze — nie podawaj nikomu swoich danych osobowych, danych karty płatniczej i danych bankowości internetowej” — podkreśla Žygėda Augonė.

UWAGA NA NOWE METODY OSZUSTW

W związku z reformą drugiego filaru emerytalnego Swedbank ostrzega przed możliwymi próbami wyłudzenia danych pod pretekstem aktualizacji dokumentów, inwestycji czy przenoszenia środków. Oszuści korzystają z okresu, gdy ludzie jeszcze nie są przyzwyczajeni do nowych procedur.

Specjalistka apeluje, by nie ulegać presji związanej z „korzystną ofertą” czy „szybszą wypłatą” i nie inwestować przez niezaweryfikowane źródła. Firmy oferujące usługi finansowe na Litwie muszą posiadać licencję i działać pod nadzorem Banku Litwy lub instytucji UE. Ich dane można sprawdzić na stronie internetowej Banku Litwy.

Opr. J.B. na podst. inf. Swedbank

„Kupujących więcej niż mieszkań”, ceny będą rosły także w nowym roku

Wileński rynek mieszkaniowy odzyskuje tempo, ale tym razem nie rządzą nim emocje ani promocje. Deweloperzy twierdzą, że w Wilnie „są dzielnice, które nie mają nic do sprzedania”.

RYNEK ODBUDOWUJE SIĘ PO OKRESIE ZASTOJU

Po dwóch latach stagnacji rynek mieszkaniowy w Wilnie wykazał wyraźne oznaki ożywienia. Ugnius Latvys, dyrektor i jeden z partnerów KAITA Group, wskazuje, że rok 2025 przyniósł wyraźny wzrost zainteresowania ze strony nabywców. Zdecydowaną część kupujących stanowili inwestorzy.

„Tym razem nabywcy powrócili na rynek mieszkaniowy nie ze względu na akcje, rabaty czy szczególnie korzystne warunki. [...] Świadomość, że nie warto oczekiwać i czekać na ich spadek, sprawiła, że na rynek powrócili również inwestorzy” — mówi Ugnius Latvys.

Według danych Citify, do połowy grudnia 2025 r. sprzedano w Wilnie 5 683 nowe mieszkania. Tylko w listopadzie liczba transakcji osiągnęła rekordowe 588, co wskazuje na wyraźny wzrost aktywności rynkowej.

WYNIKI PRZEKROCZYŁY PROGNOZY

Wzrost popytu przełożył się na szybszą realizację planów sprzedażowych. Jak podaje KAITA Group, ich cele na cały rok 2025 zostały osiągnięte już w październiku. Przykładem jest projekt „Newton” w dzielnicy Wierszuliszki, w którym 70 proc. mieszkań sprzedano jeszcze przed zakończeniem budowy.

„Osiągnęliśmy nasz cel sprzedaży na 2025 r. w ciągu 10 miesięcy” — informuje Latvys.

Wzmoczona aktywność nabywców znajduje swoje odzwierciedlenie również w zmniejszającej się podaży mieszkań.

Na koniec czerwca 2025 r. w Wilnie dostępnych było 5 545 niesprzedanych mieszkań. Do grudnia ta liczba spadła do 4 866, co oznacza spadek o 12 proc. w ciągu pół roku. Mimo zwiększania wolumenów przez deweloperów, wzrost podaży nie nadążył za popytem.

„W naszych projektach widzimy, że popyt nas wyprzedza ze względu na wyjątkowo długie procesy uzgadniania” — mówi Ugnius Latvys, wskazując na problemy administracyjne przy realizacji projektów w centrum Wilna.

PODAŻ MALEJE W CAŁYM WILNIE

Dane Citify pokazują, że niedobór mieszkań jest szczególnie widoczny w popularnych dzielnicach. W Naujamiestis liczba wolnych lokali spadła z 617 na początku roku do 426 w grudniu. W Werkach — z 671 do 566, w Leszczyniakach — z 376 do 313. W Fabianiszках podaż w połowie roku wynosiła zaledwie 54 mieszkania, a w Nowej Wilejce zdarzały się miesiące, gdy na rynku było dostępnych tylko 11 lokali.

„W Wilnie mamy dziś dzielnice, które po prostu nie mają już nic do sprzedania. Jest więcej kupujących niż mieszkań” — mówi Latvys.

Wzmoczone zainteresowanie mieszkaniami koncentruje się w tych rejonach miasta, gdzie dostępna jest nowa zabudowa i rozsądny stosunek jakości do ceny. Leszczyniak, z aktywnie rozwijanymi projektami, odnotowały w samym tylko marcu sprzedaż na poziomie 170 mieszkań. W Naujamiestis miesięczna sprzedaż wahała się od 65 do 103 mieszkań, w Żyrmunach — od 24 do 68, w Justyniszках — od 24 do 75, a w Śnipiszках — od 25 do 63.

Według eksperta, takie decyzje zakupowe są wynikiem racjonalnego podejścia nabywców. „Dzisiaj ludzie wybierają praktyczność. Chcą mieszkania, w którym dobrze się mieszka, a w razie potrzeby — łatwo się sprzedaje lub wynajmuje” — wyjaśnia Ugnius Latvys.

Zdaniem KAITA Group, obecna sytuacja rynkowa pozwala z dużą dozą pewności przewidywać dalszy wzrost cen mieszkań. Spadek stóp procentowych, malejąca podaż i rosnący popyt tworzą presję na wzrost wartości nieruchomości. ■

Opr. J.B. na podst. Flow PR

Nowe inwestycje mieszkaniowe w Wilnie cieszą się dużym zainteresowaniem — część lokali sprzedaje się jeszcze przed zakończeniem budowy

Fot. Marian Paluszkiewicz

Przepis na udane święta

Na ten czas niezwykle,
chwilę uroczystą,
Weźmy pełny zapas chęci,
Odrobinę zapomnienia
— dla niechcenia,

Trochę miłości do ludzi.
Szczyptę radości przy świę-
tecznym stole,
Szczęścia do smaku,
Garść uśmiechu,
By nam wszystkim czas ten płynął w
wesołości.
Wesołych Świąt!

Tajemnica Bożego Narodzenia

Pierwsza wzmianka o Bożym Narodzeniu pochodzi z 354 roku, a zamieszcza ją rzymski kalendarz. Różne były w przeszłości terminy obchodów świąt Bożego Narodzenia. Świętowano w styczniu, marcu, kwietniu, a nawet w maju. Ostatecznie wybrano datę 25 grudnia — dzień przesilenia zimowego. Chrześcijanie ze Słońcem utożsamiali Chrystusa, nazywając go „Słońcem Sprawiedliwości”. Tajemnica Bożego Narodzenia polega na tym, że druga Osoba Boska stała się człowiekiem, aby w ciele ludzkim dokonać zbawienia rodzaju ludzkiego za grzechy. Jako Bóg jest wieczny, nieskończony, wszechobecny i wszechmocny, jako człowiek jest ograniczony czasem, przestrzenią i mocą.

Nazwa „wigilia” pochodzi od łacińskiego słowa „vigiliare”, oznaczającego czuwanie. Do uroczystej wieczery zasiadamy, kiedy na niebie pojawi się pierwsza gwiazda. Kto na niebie ją ujrzy, powinien szybko wypowiedzieć swoje życzenia. Ta gwiazda ma magiczną moc ich spełniania.

ALE DOWCIP!

W Wigilię chłop jedzie furmanką, a obok
biegnie pies.
Ponieważ koń biegnie leniwie, chłop bije go batem.
— Jeszcze raz mnie uderzysz, to będziesz szedł
piechotą! — mówi koń.
— Pierwszy raz słyszę, żeby koń mówił! —
dziwi się chłop.
— Ja też! — mówi pies.

Wigilijne przysłowia

Słota w dzień Adama i Ewy, zabezpiecz
od zimna cholewy.
Adam i Ewa pokazują, jaki styczeń i luty
po nich następują.
Gdy w dzień Adama i Ewy mróz i pięknie,
zima wcześniej pęknie.

Tradycja Wigilii

- Do tradycji wigilijnych należało dopilnowanie, aby do wieczerzy wigilijnej zasiadała parzysta liczba osób; nieparzysta wróżyć miała rychłą śmierć jednego z biesiadników.

- Wieczerza rozpoczynała się wspólną modlitwą i do końca miała charakter uroczysty i poważny. Nikomu — oprócz gospodyni — nie wolno było wstawać od stołu (wróżyło to nieszczęście lub śmierć) ani rozmawiać (aby w ciągu roku nie było kłótni).

- Liczba postnych potraw wigilijnych

powinna być nieparzysta: **dawniej u chłopów było 5 do 7 potraw, 9 u szlachty, 11 lub 13 u arystokracji.** Taka liczba potraw miała zapewnić urodzaj w następnym roku.

- Uważano, że należy skosztować wszystkich potraw wigilijnych, wówczas w ciągu roku nie zazna się głodu.

- Stół był nakryty śnieżnobiałym obrusem, ponieważ biel w symbolice chrześcijańskiej wyraża radość i symbolizuje prawdę, czystość i doskonałość. Pod obrusem układano siano lub słomę — jako symbol narodzin

Pana Jezusa w stajence.

Wigilijny stół

Wigilijny stół nakryty jest śnieżnobiałym obrusem. Zgodnie z prastarym polskim zwyczajem na stole stoi dodatkowy talerz. To nakrycie jest przeznaczone dla niespodziewanego, zbłąkanego gościa. Kiedyś wierzono, że jest to miejsce dla dusz osób zmarłych, które odwiedzają swych bliskich w wigilijną noc. Jest też wyrazem pamięci o bliskich, którzy nie mogą spędzić świąt z rodziną.

Najpopularniejsze potrawy wigilijne w dawnych czasach to: zupa migdałowa, karp na szaro, szczupak z szafranem, groch z kapustą, kluski z makiem i miodem, tradycyjna kutia, przyrządzana z kaszy pszennej, miodu i maku oraz kompot z suszonych owoców.

Wszystkim daniom wigilijnym przypisywano symboliczne znaczenie. Chleb symbolizował dobrobyt i początek nowego życia, wypieki z mąki zapewniały pomyślność w nadchodzącym roku, ryba przypominała o chrzcie, zmartwychwstaniu, odradzaniu życia oraz nieśmiertelności, groch — chronił przed chorobami, mak był symbolem płodności.

Moc opłatka

Niegdyś opłatkom wigilijnym przypisywano wiele różnych, niezwykłych, dobroczynnych właściwości. Sama ich obecność w domu miała zapewniać dostatek, spokój i błogosławieństwo Boże, chronić dom przed piorunem, pożarem i innymi nieszczęściami. Wierzono, że ten, kto opłatkiem się łamie, nie zazna przez cały rok głodu i co więcej, będzie mógł dzielić się chlebem z innymi. Wierzono także, że jeśli ktoś zabłąkany w lesie przypomni sobie z kim opłatek łamał, to szybko odnajdzie drogę i szczęśliwie powróci do domu. Okruch opłatka wrzucony do studni miał oczyszczać wodę, a pijącym ją ludziom i zwierzętom zapewnić zdrowie i siłę.

Golonka gotowana: domowa wędlina na kanapki

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Domowa golonka to świetna alternatywa dla sklepowych wędlin. Jest soczysta, aromatyczna, bez konserwantów i znakomicie trzyma formę po schłodzeniu, można ją kroić na cienkie plasterki.

Składniki

• 2 golonki wieprzowe (przednie są delikatniejsze) • 2-3 ząbki czosnku • 1 duża cebula • 2 liście laurowe • 5-6 ziaren ziela angielskiego • 8-10 ziaren czarnego pieprzu • 1 łyżka soli kamiennej • 1 łyżeczka pieprzu mielonego • 1/3 łyżeczki mielonego kminku • 1 łyżeczka majeranku • 1/2 łyżeczki żelatyny (opcjonalnie, jeśli chcesz bardziej zwartą strukturę) • 1-1,2 litra wody

Wykonanie:

Golonki opłukać włożyć je do dużego garnka i zalać zimną wodą. Doprowadzić do wrzenia i zebrać powstałe szumowiny. Następnie dodać przekrojoną na pół cebulę, obrane ząbki czosnku, liście laurowe, ziele angielskie, pieprz ziarnisty oraz sól. Gotować wszystko na małym ogniu

Fot. Freepik

przez ok. 2-2,5 godz., aż mięso samo zacznie odchodzić od kości. Wyjąć golonki i odstawić je do lekkiego ostudzenia. Przygotować foremkę keksową, wyłożyć ją folią do żywności lub użyć foremkę silikonową. Gdy mięso przestygnie, oddzielić je od kości i skóry. Skórę rozłożyć na dnie foremki. Mięso pokroić lub porwać na większe i mniejsze kawałki, włożyć do garnka, dolać szklankę wywaru, a następnie doprawić mielonym pieprzem, kminkiem i majerankiem. Całość dokładnie wymie-

szać. Golonka powinna być zwarta, dlatego dla pewności można dodać odrobinę żelatyny, choć nie jest to konieczne. Przełożyć mięso do foremki, dokładnie ubijając je warstwami, aby nie pozostały puste przestrzenie. Można jeszcze dolać trochę wywaru, aby delikatnie wypełnił wolne miejsca między mięsem. Ponownie mocno docisnąć całość, przykryć folią do żywności, można lekko obciążyć i odstawić do lodówki na co najmniej 12 godzin. Po schłodzeniu masa zwiąże, stanie się zwarta i gotowa do krojenia. ■

Ryba po grecku na stół wileński

Ryba po grecku często gości na Wigilię, gdyż jest idealna na święta, na drugi dzień smakuje jeszcze lepiej. Danie uniwersalne nie tylko na imprezy, a także jako zdrowy obiad na co dzień. Przepis jest bardzo prosty i nie wymaga dłuższego gotowania.

Składniki:

• 700-800 g filetów rybnych (najlepiej mintaj, dorsz) • sól i pieprz do smaku • 3-4 łyżki mąki do obtoczenia • olej do smażenia • sok z cytryny

Warzywa po grecku:

• 4 duże marchewki • 2 pietruszki • 1 mały seler • 1 duża cebula • 400 ml przecieru pomidorowego lub passaty • 1 liść laurowy • 2 ziarna ziela angielskiego • 1 łyżeczka cukru • 1/2 łyżeczki papryki słodkiej • 1/2 łyżeczki pieprzu • sól do smaku • 2-3 łyżki oleju do podsmażenia • 1 łyżka koncentratu pomidorowego • 2 łyżki ketchupu • ok. 200 ml wody

Wykonanie:

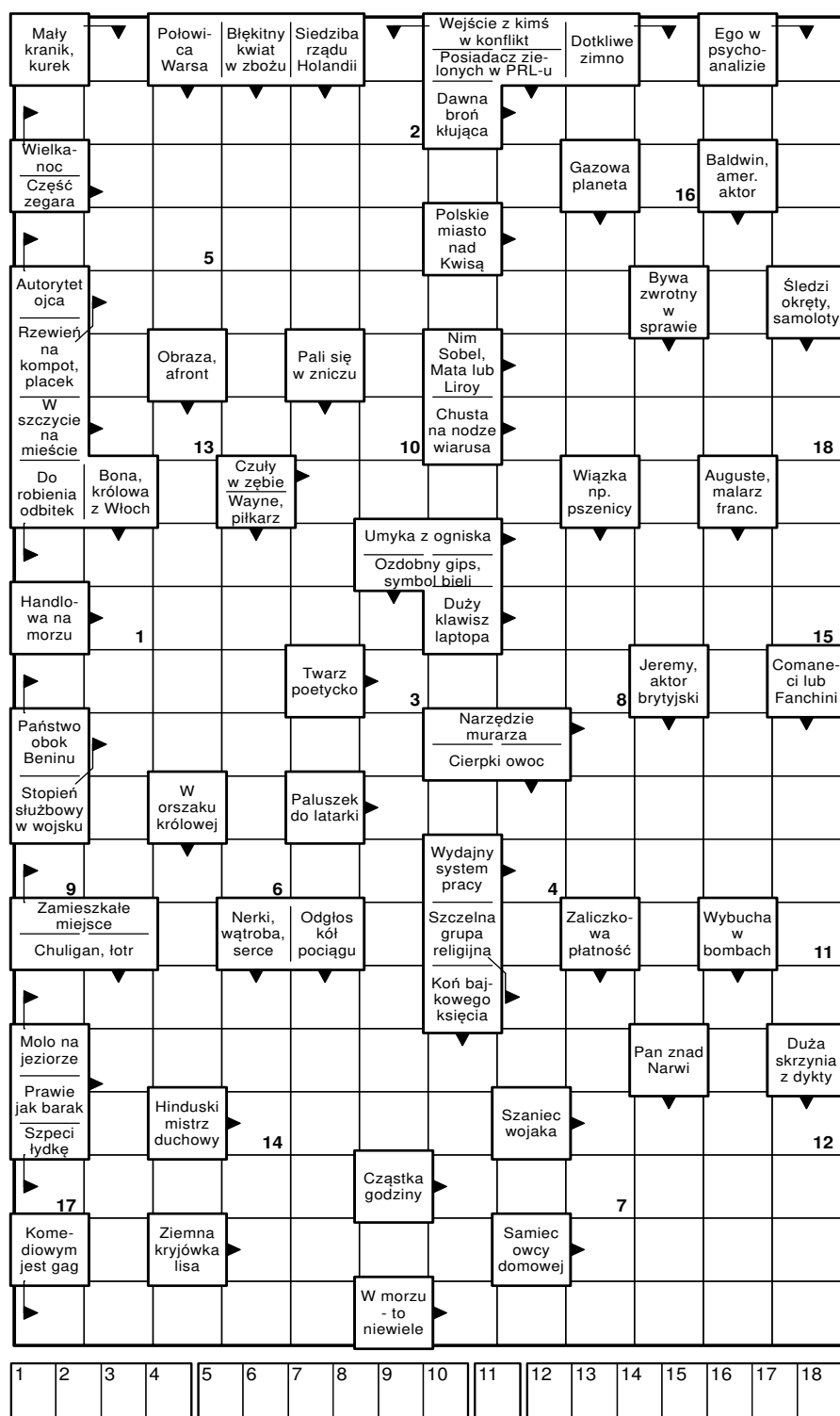
Filety z ryby opłukać i osuszyć, a następnie skropić je sokiem z cytryny, posolić i popieprzyć. Odstawić je na chwilę, aby przeszły smakiem. Po kilku minutach obtoczyć je delikatnie w mące i usmażyć na rozgrzanym oleju, aż nabiorą złotego koloru. W międzyczasie przygotować warzywa. Marchew, pietruszkę i seler obrać i umyć, a następnie zetrzeć na tarce o grubych oczkach. Cebulę pokroić w piórka. Na

Fot. autorka

głębokiej patelni rozgrzać trochę tłuszczu i zeszklić cebulę, po czym dodać starte warzywa. Smażyć je kilka minut, aż lekko zmiękną, a potem dodać liście laurowe i ziele angielskie. Wlać trochę wody, aby całość miała odpowiednią konsystencję. Doprawić wszystko solą, pieprzem, papryką i odrobiną cukru. Dusić pod przykryciem, aż warzywa będą miękkie, ale nadal wyczuwalne w strukturze. Dodać koncentrat, ketchup do smaku i wolno dusić. Gdy warzywa będą gotowe można zacząć układać warstwy dania. W naczyniu żaroodpornym lub innym większym pojemniku ułożyć warstwę usmażonej ryby i przykryć ją gorącymi warzywami po grecku. Powtarzać warstwy, aż wykorzystamy wszystkie składniki. Tak przygotowane danie odstawić przynajmniej na kilka godzin, a najlepiej na całą noc, aby smaki się przegryzły. Danie najlepiej smakuje na zimno. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 18-19 GRUDNIA

Poziomo: GRUSZA - SABAT - ANTYPAM - PIAST - LISEK - STALKA - WĄTROBA - IKONKA - REWIR - ANODA - RUPIEĆ - REFREN - SEDNO - PROJEKT - NEYMAR - AGORA - WIDOK - TABLOID - LABA - RAUSZ - GAWOT - CIAPKA - PAPACHA - LOKAL - ODRZUT - SIEW - ZUPA - MLEKO - NIERÓB - ANDY - PARA

Pionowo: PRAPTAK - REPETA - APOLLO - UNIA - ONUFRI - BIWAK - STALIN - PROMIL - OPASKA - ZYSK - KNIEJA - ORTALION - ZASTAWA - ENERGIA - DUCHOWNY - SALETRA - STAW - SIAD - SAMI - RENEE - GILZA - RZEP - SŁOWO - DIODA - PAZURA - CAFE - BIDEN - ROBAK - UPÓR - KLARA - OSAKA - ANTABA

Hasło: Głód ma zawsze apetyt

Uśmiechnij się!

W Nowy Rok podpity Fafara wraca do domu z balu sylwestrowego autobusem. Staje przy kasowniku, a po chwili jakaś kobieta zwraca się do niego, trzymając w ręku nieskasowany bilet:

– Czy można?...
– Wybacz pani, ale w autobusie nie tańczę!

Noc sylwestrowa. Wybija północ, zachana para pogrąża się w namiętym pocałunku.

– Powiedz, kochanie – szepcze chłopak – czy jestem pierwszym, którego całujesz w ten sposób?

– Oczywiście, najdroższy. W tym roku pierwszym!

Przed sylwestrowym balem maskowym żona pyta męża:

– Co mam włożyć, żeby nikt mnie nie rozpoznał?

– Nie wkładaj peruki, nie przyklejaj sztucznych rąk, zostaw gąbkę, którą zawsze uzupełniasz biust, zostaw gorset, którym ściskasz brzuch i zrezygnuj z makijażu. Jestem przekonany, że na pewno nikt cię nie rozpozna!

Fafara pyta swego nieśmiałego kolegę:

– Podobno na balu sylwestrowym oświadczyłeś się dopiero co poznanej dziewczynie?

– To prawda.

– Jak do tego doszło?

– Tańczyliśmy z sobą przez cały czas i tuż przed samym powitaniem Nowego Roku zabrakło mi tematów do rozmowy, więc ją zagadnąłem, a ona się zgodziła!

Do Pinokia przyszedł św. Mikołaj.

Rozdał wszystkim prezenty i rozmawia z drewnianym pajacykiem:

– Widzę, że nie cieszysz się ze zwierzątka.

– Bo ja chciałem pieska albo kotka.

– Niestety zabrakło. Inne dzieci też nie dostały.

– Ale ja się boję tego bobra...

– Jaki jest cel organizowania balów sylwestrowych?

– Są trzy cele: szukanie kandydatki na żonę, pilnowanie własnej żony albo oglądanie się za cudzą żoną.

Litwa chce testować telemedycynę dla regionów. Koniec tradycyjnych telekonsultacji?

W 24 litewskich szpitalach regionalnych już wkrótce ruszy tzw. telemedycyna. Ministerstwo zapowiada dużo zmian, nie tylko telekonsultacje. Lekarz będzie mógł konsultować się z innym specjalistą bez przewożenia pacjenta.

NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA DLA SZPITALI REGIONALNYCH

Litewskie Ministerstwo Ochrony Zdrowia poinformowało, że w ramach projektu „Rozwój usług telemedycznych w regionie środkowej i zachodniej Litwy” (lit. Telemedicinos paslaugų plėtra Vidurio ir vakarų Lietuvos regione) usługi zdalnych konsultacji medycznych zostaną wprowadzone w oddziałach ratownictwa medycznego (SMPS) 24 regionalnych szpitali. Inicjatywa obejmuje również testowanie koncepcji wirtualnego szpitala w wybranych placówkach kliniki w Kownie.

„Czas stracony na transport pacjenta do placówki medycznej wyższego szczebla może pogorszyć wyniki leczenia, dlatego ważne jest, aby zapewnić pomoc doraźną jak najbliżej miejsca zamieszkania pacjenta. Innowacyjne technologie – telemedycyna, konsultacje na odległość – oferują dziś zaawansowane rozwiązania w zakresie zarządzania przepływem pacjentów” – mówi Daniel Naumovas, wiceminister zdrowia.

PARTNERSTWO NAJWIĘKSZYCH PLACÓWEK REGIONU

W realizację projektu zaangażowano cztery duże ośrodki medyczne: Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Kownie (lider projektu) oraz szpitale uniwersyteckie w Kłajpedzie, Poniewieżu i Szawlach. Ma to poprawić dostęp do specjalistycznej opieki bez konieczności przewożenia do innych miast.

„Pomoże to uniknąć nadmiernego transportu pacjentów między

„Czas stracony na transport pacjenta do placówki medycznej wyższego szczebla może pogorszyć wyniki leczenia” – twierdzi Daniel Naumovas, wiceminister zdrowia **Fot. Apolinary Klonowski**

szpitalami, bardziej równomiernie rozłoży przepływ pacjentów, zmniejszy obciążenie szczególnie obleganych placówek medycznych, zapewni terminową diagnostykę i poprawi doświadczenia pacjentów” – powiedział prof. Kęstutis Stašaitis, kierownik Kliniki Medycyny Ratunkowej oraz dyrektor ds. medycyny i pielęgniarstwa w Klinice w Kownie.

ZDALNA OPIEKA DLA MNIEJSZYCH MIEJSCOWOŚCI

Telemedycyna pozwoli lekarzom pracującym w regionalnych szpitalach konsultować się z ekspertami z placówek wyższego szczebla. W praktyce oznacza to m.in. szybsze podejmowanie decyzji terapeutycznych oraz możliwość przeprowadzenia specjalistycznych konsultacji bez konieczności przewożenia chorego.

Projekt zakłada również testowanie modelu wirtualnego szpitala, który umożliwi dalsze leczenie pacjentów po wypisie ze szpitala. Zdalne monitorowanie dotyczyć będzie m.in. osób cierpiących na łagodne infekcje i choroby układu oddechowego.

„W ramach tego projektu planujemy również przetestować model wirtualnego szpitala. Dzięki temu pacjenci, którzy byli leczeni na oddziałach ratunkowych kliniki w Kownie, po poprawie stanu zdrowia będą mogli wrócić do domu, ale nadal będzie można zdalnie monitorować i leczyć osoby cierpiące na proste, ostre infekcje i choroby układu oddechowego” – wyjaśnił prof. Kęstutis Stašaitis.

MNIEJSZE KOSZTY, WIĘKSZY KOMFORT PACJENTÓW

Wirtualny szpital stanowi odpowiedź na wyzwania związane z ograniczoną mobilnością części pacjentów oraz niedoborem łóżek szpitalnych. Jest szczególnie przydatny dla osób mieszkających w odległych miejscowościach, opiekujących się zwierzętami domowymi lub mających trudności z poruszaniem się.

Na realizację projektu przeznaczono 4,5 mln euro. Środki pochodzą z programu inwestycyjnego funduszy Unii Europejskiej na lata 2021–2027 oraz z funduszy współfinansowania.

Opr. J.B. na podst. SAM, BNS

Styczeń miesiącem oszczędzania? Dane jednego z litewskich banków zdają się potwierdzać ten trend

Mimo świątecznych wydatków Litwini z początkiem roku nie przestają oszczędzać. Dane jednego z banków wskazują na zachowanie na początku stycznia.

FINANSOWY NAWYK STYCZNIA

Choć grudzień kojarzy się z wydatkami, dane banku Inbank wskazują, że Litwini w okresie noworocznym wykazują się rozważą finansową. Zamiast wydawać w sklepach otrzymane premie czy tzw. trzynastą pensję, przelewają je na konta oszczędnościowe lub lokaty. Potwierdzają to także dane Banku Litwy — w 2025 r. kwota depozytów w instytucjach kredytowych wzrosła już o ponad 2 mld euro, osiągając poziom niemal 27 mld euro.

„Każdego roku w styczniu obserwujemy wyraźny wzrost nowych depozytów. Wiąże się to nie tylko z oprocentowaniem wypłacanym w tym okresie, ale także z dodatkowymi dochodami mieszkańców — premiami lub tzw. trzynastą pensją” — powiedziała Kamilė Dijokaitė, kierowniczka ds. sprzedaży produktów kredytowych w Inbank.

Analiza danych z listopada i grudnia nie potwierdza powszechnego przekonania, że ludzie zaczynają oszczędzać dopiero po świętach. Wpłaty na depozyty są bowiem regularne przez cały rok. Skokowy wzrost następuje dopiero w styczniu — nie z powodu noworocznych postanowień, lecz w wyniku wpływu dodatkowych środków.

„Wpłaty na depozyty w listopadzie i grudniu zasadniczo nie różnią się — ludzie oszczędzają regularnie. W styczniu wzrost depozytów jest bardziej związany z dodatkowymi dochodami, a nie z emocjonalnymi obietnicami. Świadczy to o racjonalnym, przemyślanym zachowaniu” — dodała Kamilė Dijokaitė.

DEPOZyty JAKO FORMA ZABEZPIECZENIA

Depozyty pozostają jedną z najczęściej wybieranych form oszczędzania na Litwie — zarówno ze względu na bezpieczeństwo, jak

i możliwość dopasowania do indywidualnych potrzeb.

„Jeśli ważna jest całkowita swoboda wypłacania pieniędzy, odsetki będą zazwyczaj niższe. Jeśli oszczędności można „zablokować” na pół roku lub rok, odsetki będą wyższe. Jednak w każdym przypadku trzymanie pieniędzy po prostu na koncie bankowym jest nieefektywne, ponieważ tracą one na wartości. Znacznie rozsądniej jest «zastrudnić» pieniądze, na przykład w postaci depozytów” — zaznaczyła Kamilė Dijokaitė.

Dodatkowo przypomina, że lokaty do 100 tys. euro są objęte gwarancją. To czyni je jedną z najbezpieczniejszych form przechowywania kapitału.

„Większość depozytów ludzie przechowują nie dłużej niż rok. Może to oznaczać kilka rzeczy — że pieniądze są przeznaczone do wykorzystania w najbliższej przyszłości lub że środki te są traktowane jako oszczędności na czarną godzi-

nę, która może nadejść w nieokreślonym czasie, dlatego nie chce się „blokować” środków na dłuższy okres” — dodała Kamilė Dijokaitė.

OPROCENTOWANIE NAPĘDZA OSZCZĘDNOŚCI

Ostateczna decyzja o ulokowaniu środków na depozycie zależy w dużej mierze od tzw. ceny pieniądza. Kiedy stopy procentowe rosną, wzrasta również atrakcyjność depozytów. Obecnie ich oprocentowanie na Litwie waha się od 1,5 do 3 proc., w zależności od instytucji.

„Kiedy pieniądze na rynku drożeją, banki naturalnie podnoszą oprocentowanie depozytów, co wzbudza większe zainteresowanie mieszkańców tym instrumentem finansowym. Ze względu na swoją prostotę i przejrzystość depozyty pozostają jedną z najpopularniejszych form oszczędzania” — oceniła Kamilė Dijokaitė.

Opr. J.B. na podst. zenpr.lt

Oszczędzanie zyskuje na znaczeniu — coraz więcej mieszkańców Litwy wybiera lokaty bankowe Fot. Freepik

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Studio Wilno”
07.05 S. „Podróże na burzowej chmurze”
07.15 „Różowy Stoń odkrywa świat”
07.30 „Piękno, zgłoś się!”
07.55 „Ziołowa apteka”
08.10 „ZdroWY Plan”
08.20 „Zakochaj się w Polsce”
08.45 „Daję słowo”
09.35 S. dok. „Sensacje XX wieku”
10.20 S. dok. „Notacje”
10.30 „Gra słów. Krzyżówka”
10.50 „Słownik polsko@polski”
11.20 S. „Podróże na burzowej chmurze”
11.30 „Różowy Stoń odkrywa świat”
11.45 „Tacy byliśmy”
12.10 S. „Warto kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.35 „Anna Dymna – spotkajmy się”
14.00 „Muzyka w sieci”
14.15 „Profesor Michałowski. Droga do Faras” film dok.
15.15 S. dok. „Notacje”
15.25 „Raport naukowy”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Kto pyta, nie błądzi. Młodzi pytają”
17.30 „Różowy Stoń odkrywa świat”
17.45 S. „Blondynka”
18.30 „Pielgrzymi Nadziei”
18.45 „Strona po stronie”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Studio Wilno”
19.35 „Niezwykle miejsca”
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „Program informacyjny”

20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Krucjata”
21.45 „Tacy byliśmy”
22.15 „Zakochaj się w Polsce”
22.40 „Kulturalnie mówiąc”
23.05 S. „Na sygnale”
23.25 „Info Wilno”
23.40 „Studio Wilno”
00.05 S. dok. „Sensacje XX wieku”
00.50 „Pielgrzymi Nadziei”
01.00 „Strona po stronie”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, **6.40**, **7.07**, **3.37**, **8.07**, **8.40** „Dzień dobry Litwo”
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.45 S. „Krzyk o pomoc”
10.30 S. „Dzielnica dużego miasta”
11.25 S. „Morderstwo na północy”
12.15 „Zgadnij i odgadnij”
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Anthony Bourdain: Niezbadane krainy”
14.00, **15.00**, **16.00**, „Wiadomości”
14.20, **15.15** „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Obietnica”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Ważna godzina”
19.30 „(Nie)emigranci”
20.30 „Panorama”
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Płytki”
22.30 „Pięciogwiazdkowe święta” komedia
23.55 S. „Dzielnica dużego miasta”
06.00 Filmy anim.
06.30 S. „Tomek i Jerry”
07.00 S. „Anupama”
08.00 „Pierwsze randki”
09.00 S. „Hudson i Rex”

10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Dziedziczka”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Księżniczka Kopciuszek”
14.00 S. „Druga żona”
15.00 „Leila” dramat
16.00 „Wiadomości”
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 „Wiadomości”
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Muzycy ni detektywi”
21.00 „Czarownice” film fab.
23.05 „Trzy tysiące lat tęsknoty” dramat
01.10 S. „MacGyver”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
8.30 Wiera i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Klucz artystyczny
12.00 „Region onikszyński”
12.30 „Richard Berankis. Ostatni punkt” film dok.
12.55 „Historie społeczności”
13.25 Dajmu czadu!
14.30 „Zgadnij i odgadnij”
15.00 „Historie rzeczy”
16.00 „Szalony na punkcie kół”
16.30 „Styl”
17.25 „Ostatni punkt” film dok.
18.00 Puchar Króla Mindaugas w koszykówce „Citadele”. Pierwszy mecz ćwierćfinałowy
22.00 „Kernag” film dok.
23.35 „Klucz artystyczny”
00.00 S. „Obietnica”

6.00 „La Ma-

istas. Włochy”
7.00 „Rekiny. Litwa”
8.30 „Obiboki”
9.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Napisała: Morderstwo”
12.00 S. „Dzika miłość”
14.00 S. „Miłość to moje życie”
15.00 S. „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Go Žalgiris”
19.45 „Euroliga”
22.00 „Wiadomości wieczorne TV3”
22.30 „Czas wojny” dramat wojenny
1.45 S. „Kobra 11”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Gliniarz z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI: Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI: Miami”
19.00 S. „FBI: Międzynarodowi”
20.00 S. „911”
21.00 „Herkules” film przygodowy
22.55 „Na podsłuchu” thriller
1.00 S. „FBI: Międzynarodowi” TV Lietuvos rytas Wtorek, 23.12
05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Poświęcić wszystko”
09.30 Godzina TV Wolność
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Uczucia”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Merūnas. Najpiękniejsze arie operowe
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 Hector Sandoval i Nomedas Kazlauskas. Świąteczny koncert galowy
20.00 Reporter
20.28 Pogoda
20.30 Koncert z kościoła w Išlaūžas „Udekoruj się pierścieniem Išlaūžas”
22.00 Msza św. z kościoła w Išlaūžas
23.30 Wielki tenor. Koncert z okazji 90. rocznicy urodzin V. Noreiki

10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień.
13.57 Ambasadorzy Szkół Milenijnych
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.28 Pogoda
20.30 Godzina TV Wolność
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja”

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Poświęcić wszystko”
09.30 Godzina TV Wolność
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Uczucia”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Merūnas. Najpiękniejsze arie operowe
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 Hector Sandoval i Nomedas Kazlauskas. Świąteczny koncert galowy
20.00 Reporter
20.28 Pogoda
20.30 Koncert z kościoła w Išlaūžas „Udekoruj się pierścieniem Išlaūžas”
22.00 Msza św. z kościoła w Išlaūžas
23.30 Wielki tenor. Koncert z okazji 90. rocznicy urodzin V. Noreiki

6.00 „Przekrocz linię”
7.00 S. „Strażnik Teksasu”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „EGazu do dechy”
9.30 S. „Prawo i porządek”
10.30 „Najśmieszniejsze domowe filmy Ameryki”
11.30 „Liczbą czy herb?”
12.30 S. „Dron”
13.30 S. „Kobra 11”
14.30 S. „Komisarz Montalbano”
16.00 S. dok. „Samotnia”
17.00 S. „Simpsonowie”
18.00 S. „Strażnik Teksasu”
19.00 S. „Prawo i porządek”
20.00 „Najśmieszniejsze domowe filmy Ameryki”
21.00 „Hitman: Agent 47” film fab.
22.50 S. „1883”
0.00 S. „Dron”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Dziennik Mediumu”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Tajemnice Siostry Bonifacej”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Straż Pożarna Chicago”
15.00 S. „Anupamaa”
16.05 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Zimne Doliny”
22.50 „Straż Pożarna Chicago”

06.25 S. „Wichrowe wzgórze”
07.10 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzinka na święta”
09.00 „Serwis Info”
09.25 S. „Za raz wracam”
10.00 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
12.00 S. „Ojciec Mateusz”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Normandia między oceanem a niebem” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
16.00 „Serwis Info”
16.15 „Reporterzy”
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Jaka to melodia?”
19.10 „Klan”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Za raz wracam”
22.10 „Gala jubileuszowa 200” koncert
00.40 „Prawo Bronxu” dramat

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 S. dok. „Podróż z historią”
09.20 „Dzień z życia artysty”
10.00 S. „Lalka”
11.25 „Siedem czerwonych róż, czyli

Benek Kwiciarz o sobie i o innych” dramat

12.50 „Wyspy szczęśliwe” film fab.
13.50 „Sam Goldwyn” film dok.
14.55 „Hala odlotów”
15.55 „Doktor Murek” dramat
17.45 S. „Lalka”
19.15 „Łódź Kultury”
19.55 „Rozświetlone Boże Narodzenie” film dok.
21.00 „Dialog o Narodzeniu”
21.45 „Wiek niewinności” dramat
00.10 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
00.45 „Za drzwiami Galerii Uffizi” film dok.

POLONIA

07.05 „Panorama”
07.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
13.00 „Serwis Info”
13.10 „Po prostu przyjaźń” komedia
15.25 „Polacy Świata”
15.30 „Moda na język polski”
16.00 „Serwis Info”
16.10 „Historia kuchni polskiej”
17.00 „Za raz wracam”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Aleksandra Kurzak. Portret gwiazdy”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

HISTORIA

08.25 „Był taki dzień”
08.29 S. dok. „Walczone z gór”
08.50 „Flesz historii”
09.10 S. „Królowa Bona”
10.00 S. dok. „Podróż z historią”
10.30 „Historia Polski” film dok.
11.10 „Piosenką przez historię”
11.15 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.30 „Wigilie Polskie”
12.45 S. dok. „Wojownicy czasu”
13.15 S. „Bodo”
14.10 S. dok. „Towarzysze sekretarzy oraz inni dygnitarze”
14.35 S. dok. „Królowe, które zmieniły świat”
15.25 S. dok. „Kroniki Hitlera”
16.15 „Na bitewnym szlaku”
16.35 S. „Korona królów”
17.05 „Sensacje XX wieku”
17.45 „Joanna Gryzik. Śląski Kopciuszek” film dok.
18.15 S. dok. „Podróż z historią”
18.40 „Historia Polski”
19.05 „Kowalski powinien wypocząć. Expres narty”
19.25 „Polacy na morze”
19.50 „Było, nie minęło – kronika zwiadowców historii”
20.15 S. „Królowa Bona”
21.05 „Był taki dzień”
21.10 S. dok. „Wędrówki szlakami granicznymi”
21.50 „Żywot sarmacki”
22.05 S. dok. „Historia w postaciach zapisana”
00.00 „Maria Skłodowska-Curie” film dok.
00.35 S. dok. „Z orłem w koronie”

10.40 „Zamek w Korzkwi Szlakiem Pióra”
11.00 „Informacje dnia

11.15 „Jak my to widzimy z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.00 „Mocni w Wierze”
12.35 „Słowo życia”
12.40 „Ma się rozumieć”
12.50 „Święty na każdy dzień”
13.00 „Anioł Pański”
13.03 „Informacje dnia”
13.20 „Zuzela tu wszystko się zaczęło”
14.00 „Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane”
14.30 „Msza święta z Jasnej Góry”
15.20 „Muzyczne chwile”
15.30 „Pierwszy zmysł”
16.00 „Lasy bagienne”
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 „Informacje dnia”
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w Obiektywie”
17.40 „Zdrowie z Bożej Apteki”
18.00 „Wierzę w Boga”
18.30 „Rajd Katyński”
18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
19.00 „Anioł Pański”
19.05 „Informacje dnia”
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.25 „Święty na każdy dzień”
20.30 „Każdy ma-luch to potrafi”
20.45 „Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci”
21.00 „Informacje dnia”
21.20 „Różaniec”
21.50 „Myśląc Ojczyzna”
22.00 „Apel Jasnogórski”
22.20 „Informacje dnia”
22.40 „Polski Punkt Widzenia”
23.00 „Lotte ma-łopolska Inka”

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
12.00 „Łowcy staroci”
14.00 „Remonty siedlisk”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Gorączka złota”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

TVP
WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.45 „Studio Wilno”
07.05 S. „Przyjaciele wesołego diabła”
07.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.40 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
07.55 „W kotle historii”
08.20 S. dok. „Dzika Polska”
08.45 „Hasztagi tygodnia”
09.30 S. dok. „Notacje”
09.40 S. dok. „Sensacje XX wieku”
10.30 „Gra słów. Krzyżówka”
10.50 „Słownik polsko@polski”
11.20 S. „Przyjaciele wesołego diabła”
11.45 „Tacy byliśmy”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Weterynary z sercem”
13.30 „Szansa na sukces”
14.25 „Potop. Postscriptum” film dok.
15.20 „Kolędy Śląska – Lulajże Jezuniu”
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Historie Wileńskie na Gwiazdkę – 1”
16.45 S. „Przyjaciele wesołego diabła”
17.10 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.25 „Święta noc. Kolędy w stylu dawnych mistrzów”
17.40 S. „Czterdziestolatek”
18.35 „Tygiel”
19.00 „Info Wilno”
19.15 „Studio Wilno”
19.35 „Kolędy pod Tatrami cz. 1”
20.30 „Program informacyjny”
21.00 „Orędzie abp. Józefa Kupnego na Boże Narodzenie”
21.05 S. „Stulecie Winnych”
21.50 „Kolędy pod Tatrami cz. 2”

22.40 „Kolędowanie ze Skaldami”
22.55 „Uroczysta Pasterka z Watykanu”
01.00 „Info Wilno”
01.15 „Studio Wilno”
01.35 „Kolędowo – Stanisława Celińska i Goście” koncert

LRT | **TV**

06.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
06.02 „Litwin w sercu”
07.00 „Historie przedmiotów”
08.00 „Przepisy na dobre życie”
09.00 „Dzień do bry, Wigilio”
12.00 „Zimowa kraina cudów” film dok.
12.50 „Niedźwiedź polarny” film dok.
13.50 „Hugo i jego wynalazek” film fab.
16.00 „Ilona Balsytė. Wieczór jubileuszowy”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Wiadomości”
19.00 „Koncert uczniów Virgiliusa Noreiki «Czułość»”
20.30 „Panorama”
20.52 „Sport. Pogoda”
21.00 „Pasterka z archikatedry wileńskiej”
22.30 „Świątujemy razem”
23.00 „Msza święta nocy Bożego Narodzenia z Watykanu”
00.45 „Musi kochać święta” komedia

06.00 „Tomek i Jerry w krainie bałwanów” film fab.
07.30 „Psi Patrol. Film” film fab.
09.05 „Tomek i Jerry” film fab.
11.10 „Harry Potter i Kamień Filozoficzny” film fab.
14.15 „Kopciuszka” film fab.
16.35 „Milion świątecznych lampek” komedia
18.30 „Wiadomości”

19.30 „Przy wigilijnym stole – Šeškinė 20”
21.30 „Wonka” film fab.
23.55 „Jak ukraść żonę” komedia
01.45 „Czarownice” film fab.

LRT | **PLUS**

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 „Powtórki nie będzie. Makbet. Projekt Litewskiej Opery Narodowej i Opery Miejskiej w Wilnie”
8.40 „Druga gwiazda po lewej” film anim.
9.10 „Hobbit. Nieoczekiwana podróż” film fab.
12.00 Dzień do bry, Wigilia
15.00 „Trzy orzechy dla Kopciuszka” film fantastyczny
16.30 Świątujemy razem
17.00 „Nabożeństwo wigilijne w Kościele EwangelickoLuterańskim w Wilnie”
18.30 „Józef i Maryja” dramat
20.00 „Sekret” film fab.
20.30 Panorama
21.00 „LRT PLUS scena”
21.10 „Koncert”
22.55 „Chleb orzechowy” film fab.
00.05 „Giedrė. Przez duszę. Akustycznie”

6.00 „Ogrodowe marzenia”
6.55 „Fistaszki” film anim.
8.30 „Księga życia” film anim.
10.15 „Calineczka” film anim.
11.55 „Kiedy śpisz” komedia
14.00 „Ostatnie Święta” dramat
16.05 „Cudowny chłopak” dramat
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”

19.30 „Wigilia. Kartka czasu”
22.10 „Duchy Weneccji” thriller
0.20 „Jesień w Nowym Jorku” melodramat
2.25 „Cicha noc” dramat

6.10 „Moja kuchnia najlepsza”
7.50 „Pod pokładem: Morze Śródziemne”
9.20 „Dzika rezydencja Świętego Mikołaja” film dok.
10.30 „Międzynarodowy Festiwal Cyrkowy w Monte Carlo”
12.50 „Władca Pierścieni: Drużyna Pierścienia” film przygodowy
16.20 „Książę w Nowym Jorku” komedia romantyczna
18.40 „Samoloty, pociągi i samochody” komedia
20.30 S. „Jaś Fasola”
21.00 „Matrix: Zmartwychwstania” film sensac.
23.55 „Herkules” film przygodowy

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Czyste miasta
08.00 „Pyszne życie”
08.30 S. „Poświęcić wszystko”
09.30 Najlepszy
10.00 „Bądź dla niego miłosierny” film dok.
11.00 Msza św. z kościoła w Iłłaužas
12.30 Pierwsze razy
13.00 Świąteczna Liga Talentów
15.00 Koncert Livety i Petra Kazlauskasów
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Gwiazdy Świąt Bożego Narodzenia. Koncert
17.30 Najlepszy
18.00 Reporter
18.28 Pogoda

18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.28 Pogoda
20.30 Koncert Kwartetu Gwiazd
23.30 „Dotknięci Żalgirism” film dok.
00.30 TV Wolność

5.55 „Przekrocz linię”
6.55 S. „Strażnik Teksasu”
7.55 S. „Kobra 11”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Prawo i porządek”
10.30 „Najśmieszniejsze domowe filmy Ameryki”
11.30 „Liczbą czy herb?”
12.30 S. „Domek szczęścia”
13.30 S. „Kobra 11”
14.30 S. „Komisarz Montalbano”
16.00 S. dok. „Samotnia”
17.00 S. „Simpsonowie”
18.00 S. „Strażnik Teksasu”
19.00 S. „Prawo i porządek”
20.00 „Najśmieszniejsze domowe filmy Ameryki”
21.00 „ReEmigranci” komedia
22.45 S. „1883”
23.50 S. „Dron”
1.00 S. „Komisarz Montalbano”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Dziennik Mediumu”
10.00 S. „Trochę słońca”
11.00 S. „Tajemnice Siostry Bonifacej”
12.00 S. S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 „Straż Po-

żarna Chicago"
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Wędruję w czyjejs miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Kryminalne umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Zimne Doliny”
22.50 S. „To są święta Bożego Narodzenia”
01.05 S. „Zimne Doliny”

06.10 „Dotknij nieba” film fab.
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzinka na święta”
09.00 „Rozświecone Boże Narodzenie” film dok.
10.00 „K. 9: Pies, który uratował święta”
11.35 „Świąteczna zorza” film dok.
13.05 „Miss Potter” dramat
14.40 Koncert
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 Koncert
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Święta noc. Kolędy w stylu dawnych mistrzów z Bazyliki Mariackiej w Krakowie”
18.50 „Każdy ma swoje Betlejem”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.00 „Oreddie abp. Józefa Kupnego na Boże Narodzenie”
21.15 „Płynię kolęda, polska kolęda... ze wszystkich stron”
22.55 „Uroczysta Pasterka z Watykanu z udziałem papieża Leona XIV”
01.05 „Miłość w kadrze” komedia

07.00 „Afisz kul-

turalny ekstra”
07.05 „Muzyczne poranki”
07.50 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 S. dok. „Podróże z historią”
08.55 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
09.30 S. „Lalka”
11.05 „Niedźwiadek” film fab.
12.40 „Rozświecone Boże Narodzenie” film dok.
13.40 „Chłopi na nowo”
14.00 „Operacja Święty Mikołaj” film anim.
14.40 „Pan Patek” film anim.
15.15 „Shalako” film fab.
17.15 „Dom z kart” film fab.
19.15 „Kolędy na szlaku Kolberga”
20.15 „Szopka oczami Wilkonia” film dok.
20.45 „CYKL ADWENTOWY”
21.00 „Wożąc panią Daisy” film obycz.
22.50 „Zbigniew Preisner i przyjaciele”
23.45 „Wiek niewinności” dramat

07.05 „Panorama”
07.35 S. „Perły Bałtyku”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.40 S. „Ojciec Mateusz”
14.20 „Studio w kontakcie”
15.05 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
15.35 „Księga obyczaju”
15.50 „Blask dobra. Wielka rodzina Ojca Wasyła”
16.15 Koncert
17.05 „Kulturalni PL”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Kolędy pod Tatrami”
19.15 „Hello Polonia”
19.35 „Kolędy pod Tatrami”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.00 „Oreddie abp. Józefa Kupnego na Boże Narodzenie”
21.10 Koncert
22.20 „Rozmowy kontrolowane” komedia
23.55 „Księga obyczaju”

07.55 „Był taki dzień”
08.20 „Wigilia na Piaście”
08.45 „Szopka Betlejemska. Kontemplacja Wcielenia”
09.10 S. „Królowa Bona”
10.00 „Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany” film dok.
10.55 „Na Tropach Historii”
11.05 S. dok. „Historia kuchni polskiej”
11.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.45 „Kuchnia Jagiellonów”
13.14 S. „Bodo”
14.10 S. dok. „Nieznane twarze historii”
14.50 „Sen o Warszawie” film dok.
16.35 S. „Korona królów”
17.00 „Dzisiaj w Betlejem”
17.25 „Wigilia na Piaście”
17.50 „Podróżnik. Jan Potocki, wielki nieznany” film dok.
19.30 „Szopka Betlejemska. Kontemplacja Wcielenia”
19.55 „Ex Libris”
20.15 S. „Królowa Bona”
21.10 „Światło i szkło – Pelplin”
21.25 „Każdy ma swoje Betlejem”
22.10 „Nieznana opowieść wigilijna” film fab.
23.05 S. dok. „Nieznane twarze historii”
23.45 „FilMOTEKA Mał-

owska – Ślady mojego istnienia” film dok.

00.15 Camino de Vistula
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma- lach to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Myśląc Historia
06.10 Odnaleźć siebie
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Z niebem w sercu
08.00 Zgubić z oczu brzeg
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Adwent w drodze
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma- lach to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktuaria polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Listy nadziei
12.00 Muzyczne chwile
12.10 Mateczniki Polskości

12.25 Jestem mamą
12.40 Myśląc Historia
12.50 Odnaleźć siebie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Pragnienie Boga
14.00 Sokolnik
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Misja SzczecinKipsing
16.00 Góra św. Michała
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Serial z życia Jezusa
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Kolędy i pastorałki
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Pierwsza gwiazdka nad Gietrzwałdem
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Życzenia Bożonarodzeniowe Pasterzy Kościoła katolickiego w Polsce
23.00 Uroczystość Narodzenia Pańskiego

07.00 „Mechanicy samochodowi”
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu”
12.00 „Łowcy staroci”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Samo- chód marzeń”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

WARSZTATY ŚWIĄTECZNE
DLA DZIECI

POKO LORUJ ŚWIĘTA

30 GRUDNIA
GODZ. 11.00

W CENTRUM KULTURY W RUDOMINIE

Samorząd
rejonu
wileńskiego

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogro-
dzenia i inne materiały bu-

dowlane w przystępnej ce-
nie Tel. +370 603 63 636

Skupujemy różnego rodza-
ju lasy, mogą być młode lub
wycięte. Tel. +370 666 85 585

RÓŻNE

W dobre ręce oddam
kota i koteczkę.
Tel. +370 601 64 365

KONCERT ŚWIĄTECZNY EWELINY SASZENKO

Serdecznie zapraszamy na wyjątkowy koncert
świąteczny Eweliny Saszenko, który odbędzie się
w niezwyklej, pełnej ciepła atmosferze.

Artystka wystąpi wraz z zespołem znakomitych
muzyków, prezentując nastrojowy program kolęd,
pastorałek oraz świątecznych utworów
w autorskich aranżacjach.

Paulius Zdanavičius – fortepian

Andrius Daugirdas – gitara basowa

Robertas Vilčinskas – perkusja

Ten wyjątkowy wieczór muzyczny będzie doskonałą
okazją, by zatrzymać się na chwilę, poczuć magię Świąt
i wspólnie spędzić czas przy pięknej muzyce.

Organizatorzy:

Starostwo w Solecznikach

Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego

Wydarzenie finansowane

przez Samorząd Rejonu Solecznickiego

Koncert w języku polskim

WSTĘP WOLNY!

Obowiązuje wstępna rejestracja
pod nr tel.: **+37060314487**, internetowo

lub za pomocą kodu QR dostępnego na plakacie.

Informujemy, że rejestracja dokonana na koncert kolęd i
pastorałek w wykonaniu artystów Kabaretu
„Piwnica pod Baranami” pozostaje aktualna
i obowiązuje na koncert Eweliny Saszenko.

W przypadku chęci rezygnacji z udziału prosimy
o poinformowanie organizatora.

Impreza będzie filmowana i fotografowana

WAŻNA INFORMACJA

Z przyczyn od nas niezależnych koncert kolęd
i pastorałek w wykonaniu artystów Kabaretu
„Piwnica pod Baranami” zostaje odwołany.

Jednocześnie informujemy, że w tym samym dniu
i o tej samej godzinie odbędzie się koncert
Eweliny Saszenko wraz z zespołem muzyków.

Informujemy, że dokonana rejestracja
na koncert pozostaje aktualna.

W przypadku chęci rezygnacji z udziału w koncercie,
prosimy o wcześniejsze poinformowanie organizatora.

Dziękujemy za zrozumienie

**KURIER
WILEŃSKI****Prenumerata 2026**

**Roczna prenumerata trwa
do 28 grudnia b.r.**

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 3 miesiące 28,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 3 miesiące 11 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Na rok 40,00 €

**Dla osób niepełnosprawnych
oraz emerytów****Wydanie codzienne (kod 0227)**

Na miesiąc 9,00 €

Na 3 miesiące 25,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

Na rok 93,00 €

**Prenumerata dla czytelników
za granicą****Wydanie codzienne**

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

Na 6 miesięcy 60 €

Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44,
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

Kandydaci do tytułu Polak Roku 2025

Renata Brasel
Kierowniczka artystyczna
Zespołu Pieśni
i Tańca „Wilia”

Władysław Kondratowicz
Minister spraw
wewnętrznych w rządzie
Republiki Litewskiej

Iwona Czerniawska
Dyrektorka Liceum im.
Adama Mickiewicza
w Wilnie

Daniel Naumovas
Wiceminister zdrowia
w rządzie Republiki
Litewskiej, naukowiec

Ks. Rajmund Jurolaitis
Proboszcz parafii
w Wisagini

Andrzej Orłowski
Członek SKOnSR,
dyr. spółki Żybartuva

Barbara Jundo-Kaliszewska
Doktor nauk
humanistycznych, autorka
monografii, organizatorka
konferencji naukowych

Beata Pietkiewicz
Była posłanka na Sejm RL,
prezes Forum
Wileńskiego,
projektantka mody

Alina Ewelina Kieżun
Harcerka, przedstawicielka
Litwy w Polonijnej Radzie
Konsultacyjnej przy
Marszałku Senatu RP

Agnieszka Skinder
Prowadząca programy,
konferansjerka,
dziennikarka,
działaczka

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” – „Polak Roku 2025”

Kandydat z listy:

Imię, nazwisko czytelnika*:

Adres e-mail czytelnika*:

Telefon czytelnika*:

Zgłoszenia (liczba kuponów nie jest ograniczona, w jednej kopercie może być dowolna liczba kuponów) prosimy nadsyłać do 31 grudnia br. na adres redakcji: Birbynų g. 4a, 02121 Vilnius z dopiskiem „Polak Roku 2025”. Kuponu można również wrzucać do specjalnej skrzynki, która jest umieszczona w recepcji Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

*Dane kontaktowe są opcjonalne – w przypadku ich braku zgłaszający nie uczestniczy w konkursie dla głosujących. Nagrody dla czytelników będą rozdane podczas gali „PR2025”.